

**МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, <http://www.me.gov.ua>, код ЄДРПОУ 37508596

На № _____ від _____

**Державна регуляторна
служба України**

Щодо проєкту наказу

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України направляє доопрацьований в робочому порядку проєкт наказу “Про затвердження Методів інспектування, огляду, у тому числі відбору зразків, та проведення фітосанітарної експертизи (аналізів)” (далі – проєкт наказу), надісланий листом Мінекономіки від 17.12.2020 № 2603-02/74586-03, що додається.

Додатки: 1. Проєкт наказу на 80 арк. в 1 прим.
2. Пояснювальна записка до проєкту наказу на 7 арк. в 1 прим.
3. Аналіз регуляторного впливу до проєкту наказу на 20 арк. в 1 прим.
4. Копія оприлюдненого повідомлення про оприлюднення на 1 арк. в 1 прим.

Заступник Міністра

Сергій ГЛУЩЕНКО

Салата 200 23 63, *41 14, *41 18

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000001CC22E00A9FE8100

Підписувач Глущенко Сергій Миколайович

Дійсний з 05.03.2020 0:00:00 по 05.03.2022 0:00:00

Мінекономіки

2603-07/3637-03 від 21.01.2021 20:

**МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

Н А К А З

Київ

№ _____

**Про затвердження Методів
інспектування, огляду, у тому числі
відбору зразків, та проведення
фітосанітарної експертизи (аналізів)**

Відповідно до статей 5, 16 та 30 Закону України “Про карантин рослин”, постанови Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2019 року № 1177 “Деякі питання реалізації Закону України “Про карантин рослин” та пункту 9 Положення про Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року № 459 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 11 вересня 2019 року № 838),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Методи інспектування, огляду, у тому числі відбору зразків, та проведення фітосанітарної експертизи (аналізів), що додаються.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00 по 30.03.2022 0:00

Мінекономіки

2603-02/74586-03 від 17.12.2020
10:43:28

2. Директорату державної політики у сфері санітарних та фітосанітарних заходів подати в установленому порядку цей наказ на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України згідно з розподілом функціональних обов'язків.

**Міністр розвитку економіки, торгівлі
та сільського господарства України**

Ігор ПЕТРАШКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства розвитку
економіки, торгівлі та сільського
господарства України

№ _____

МЕТОДИ
інспектування, огляду, у тому числі відбору зразків, та проведення
фітосанітарної експертизи (аналізів)

I. Загальні положення

1. Ці Методи застосовуються під час інспектування, огляду, у тому числі відбору зразків, та проведення фітосанітарної експертизи (аналізів), які здійснюється відповідно до Порядку проведення інспектування, огляду, фітосанітарної експертизи (аналізів), повторної фітосанітарної (арбітражної) експертизи (аналізів), нагляду, обстеження, моніторингу, знезараження об'єктів регулювання, оформлення сертифікатів, передбачених Законом України “Про карантин рослин”, контролю за проведенням огляду в частині відбору зразків та вибіркового контролю за проведенням фітосанітарної експертизи (аналізів), затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2019 року № 1177 (далі – Порядок) для виявлення регульованих шкідливих або шкідливих організмів у розумінні Закону України “Про карантин рослин”.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000001CC22E00A9FE8100

Підписувач Глущенко Сергій Миколайович

Дійсний з 05.03.2020 0:00:00 по 05.03.2022 0:00:00

Мінекономіки

2603-07/3637-03 від 21.01.2021 20:

2. У випадку, якщо фітосанітарними заходами країни-імпортера або міжнародними договорами України передбачено застосування інших методів огляду, у тому числі відбору зразків, та проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) об'єктів регулювання, що експортуються або реекспортуються, до них застосовуються методи, які передбачені фітосанітарними заходами країни-імпортера або міжнародними договорами України.

3. Держпродспоживслужба визначає відповідний метод інспектування, огляду, у тому числі відбору зразків, та проведення фітосанітарної експертизи (аналізів), що забезпечить належний рівень фітосанітарного захисту.

II. Визначення термінів

1. У цих Методах терміни вживаються у такому значенні:

біг-бег – промислова велико-габаритна упаковка, вироблена з гнучкого матеріалу, яка призначена для перевезення і зберігання різного роду вантажів і матеріалів, що мають сипучу консистенцію (борошно, насіння, продукти переробки зерна та інші види дрібно- й середньодисперсного сухого, сипучого матеріалу);

власник – фізична або юридична особа, якій належить право володіння, користування та розпорядження об'єктами регулювання та/або об'єктами, в тому числі уповноважена нею особа;

дрібнонасіннєві культури – рослини, кількість насінин яких на 1 г складає понад 500 штук та/або розмір однієї насінини яких становить до 2 мм;

зелені культури – трав'янисті рослини, які вирощують заради одержання зелених листків, розетки листків, пагонів та інших частин рослин для використання в їжу як у свіжому, так і в переробленому вигляді;

змітки – всі види відходів, рослинні рештки, сміття, пил та інші дрібнодисперсні тверді частинки, які можуть містити шкідливі організми;

кластерна упаковка – тара, в якій знаходиться декілька пакувальних одиниць об'єкта регулювання, що належать до однієї партії;

крупнонасіннєві культури – рослини, кількість насінин яких на 1 г складає до 149 штук та/або розмір однієї насінини яких становить 4 мм та більше;

об'єкт регулювання з ознаками зараження – об'єкт регулювання, що уражений, пошкоджений чи засмічений регульованим шкідливим організмом чи шкідливим організмом або підозрілий на ураження, пошкодження чи засмічення такими організмами;

пакувальна одиниця – найменше вантажне місце, упаковка з однорідними об'єктами регулювання, які транспортуються та/або зберігаються;

посадова особа - державний фітосанітарний інспектор або фахівець фітосанітарної лабораторії;

рівень достовірності – оптимальний відсоток виявлення шкідливого організму в партії об'єкта регулювання за результатами проведення огляду, у тому числі відбору зразків, та проведення фітосанітарної експертизи (аналізів);

рівень толерантності шкідливого організму – наявність шкідливого організму, встановлена як порогова для застосування дій по боротьбі з цим шкідливим організмом або щодо запобігання його поширення чи інтродукції;

рівень толерантності шкідливого організму, що дорівнює “0” – показник, який характеризує вантаж, партію або їх частину щодо відсутності в них шкідливого організму;

рівень толерантності шкідливого організму, що становить вище “0” – показник, який характеризує вантаж, партію або їх частину щодо можливості присутності шкідливого організму в зразку, вантажі, партії або їх частині в певній кількості;

розмір зразка – обсяг (маса, об'єм) зразка, що направляється для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів);

середньонасіннєві культури – рослини, кількість насінин яких на 1 г складає від 150 до 499 штук та/або розмір однієї насінини яких становить від 2 до 4 мм;

споживча упаковка – упаковка, яка разом з рослинами або рослинними продуктами (товаром) доходить до кінцевого споживача, є його невід’ємною частиною, зберігає товар від пошкоджень, сприяє його безпечному транспортуванню, збереженню та продажу;

упаковка – будь-які вироби та матеріали, які служать або призначені служити у тому стані, в якому вони ввозяться, для упакування, захисту, розміщення і кріплення або розділення товарів, за винятком пакувальних матеріалів, таких як солома, папір, скловолокно, стружка тощо, у разі, якщо товари ввозяться навалом;

фітосанітарні документи – сертифікати, акти, розпорядження, рішення, висновки та інші документи, передбачені фітосанітарними заходами;

частина партії – фізично відокремлена та ідентифікована частина визначеної партії щодо якої застосовується відповідний метод відбору зразків.

2. Термін “міжнародний договір України” вживається у значенні, наведеному в Законі України “Про міжнародні договори України”; терміни “зерно”, “продукти переробки зерна” вживаються у значенні, наведеному в Законі України “Про зерно та ринок зерна в Україні”; терміни “насіння” та “садивний матеріал” вживаються у значенні, наведеному в Законі України “Про насіння і садивний матеріал”; термін “техніка і обладнання для агропромислового комплексу” вживається у значенні, наведеному в Законі України “Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу”.

3. Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законі України “Про карантин рослин”, а також Порядку.

III. Методи інспектування

1. Інспектування здійснюється методами внутрішнього та/або зовнішнього інспектування, які спрямовані на виявлення регульованих шкідливих організмів та/або шкідливих організмів.

2. Метод внутрішнього інспектування передбачає візуальну перевірку державним фітосанітарним інспектором всередині транспортних засобів, засобів транспортування, вживаної сільськогосподарської техніки, знаряддя або обладнання для агропромислового комплексу.

Під час застосування методу внутрішнього інспектування державний фітосанітарний інспектор візуально пересвідчується в наявності або відсутності у транспортних засобах, засобах транспортування, вживаній сільськогосподарській техніці, знарядді або обладнанні для агропромислового комплексу:

об'єктів регулювання;

регульованих шкідливих організмів та/або шкідливих організмів.

Під час застосування методу внутрішнього інспектування візуальна перевірка проводиться в доступних місцях.

3. Метод зовнішнього інспектування передбачає візуальну перевірку державним фітосанітарним інспектором зовні транспортних засобів, засобів транспортування, вживаного сільськогосподарського знаряддя, техніки або обладнання для агропромислового комплексу.

Під час застосування методу зовнішнього інспектування державний фітосанітарний інспектор візуально пересвідчується в наявності або відсутності регульованих шкідливих організмів та/або шкідливих організмів.

4. У разі, якщо під час інспектування транспортних засобів, засобів транспортування, вживаного сільськогосподарського знаряддя, техніки або

обладнання для агропромислового комплексу виявлено регульовані шкідливі організми, шкідливі організми, та/або об'єкти регулювання з ознаками зараження, які не належать до партії чи вантажу, формується зразок-документ з такими шкідливими організмами та/або об'єктами регулювання, який направляється на проведення фітосанітарної експертизи (аналізів).

5. Інформація щодо інспектування зазначається у відповідному фітосанітарному документі, передбаченому Порядком.

IV. Методи огляду, у тому числі відбору зразків

Глава 1. Види методів огляду, у тому числі відбору зразків

1. В залежності від виду об'єкта регулювання, засобу транспортування та виду пакування визначається метод проведення огляду, у тому числі відбору зразків. Зразки відбираються окремо від кожної партії, яка знаходиться в одному транспортному засобі, трюмі, контейнері, місці зберігання (секції складу, силосу, ємності чи іншому відокремленому місці зберігання), яка підлягає фітосанітарним процедурам та не змішується з іншими партіями об'єктів регулювання.

2. Методи огляду, у тому числі відбору зразків, вибираються з урахуванням наступних параметрів:

- прийнятна зараженість;
- рівень виявлення;
- рівень достовірності;
- рівень толерантності;
- ефективність виявлення;
- розміру партії,
- і поділяються на статистичні та нестатистичні.

3. У випадку встановлення фітосанітарного стану партії вантажу об'єкту регулювання з рівнем толерантності шкідливого організму, що становить вище "0", визначається необхідний рівень присутності такого шкідливого організму у зразку.

При встановленні фітосанітарного стану партії вантажу з рівнем толерантності шкідливого організму, що дорівнює "0", застосовують статистичні методи відбору зразків.

4. Статистичні методи огляду, у тому числі відбору зразків включають:

звичайний випадковий метод (метод гіпергеометричного розподілу) – метод огляду, у тому числі відбору зразків, який полягає у випадковості відбору виїмок від партії (із заданими рівнями достовірності);

систематичний метод – метод огляду, у тому числі відбору зразків, який полягає у відборі виїмок від партії або певної частини партії через визначені проміжки часу;

пошаровий метод – метод огляду, у тому числі відбору зразків, який полягає у відборі виїмок від умовно розподілених на однакові, менші частини чи шари партії або певної частини партії;

послідовний метод – метод огляду, у тому числі відбору зразків, який полягає у відборі виїмок, використовуючи систематичний та/або пошаровий методи;

кластерний метод – метод огляду, у тому числі відбору зразків, який полягає у відборі виїмок з об'єктів регулювання, що знаходяться в наявних кластерах або інших пакувальних одиницях (ящиках, коробках, біг-бегах, мішках, пучках, букетах та інших), однакових за розмірами;

метод з фіксованою пропорцією – метод огляду, у тому числі відбору зразків, який полягає у відборі виїмок від партії об'єктів регулювання у визначених відсотках від загального розміру (маси) партії.

Звичайний випадковий метод (метод гіпергеометричного розподілу) застосовується у випадках наукових досліджень або для встановлення фітосанітарного стану відносно малих партій вантажу. Партія вважається малою, коли розмір зразка становить більше 5 % від розміру партії.

Розрахунок розміру зразків за методом гіпергеометричного розподілу здійснюється відповідно до додатка 2 до цих Методів та проводиться за формулою:

$$n = (0,01 \times N + A) \times 0,002, \text{ де:}$$

n – кількість об'єднаного зразка в одиницях виміру партії;

0,01 – перший сталий коефіцієнт формули гіпергеометричного розподілу;

N – кількість одиниць в партії об'єкту регулювання відповідно до додатка 2 до цих Методів;

A – кількість виїмок відповідно до додатка 2 до цих Методів з урахуванням рівня достовірності (P) встановленому відповідно до рівня зараженості (5, 2, 1, 0,5, 0,1);

0,002 – другий сталий коефіцієнт формули гіпергеометричного розподілу.

Під час застосування систематичного методу перша виїмка відбирається випадково, інші виїмки можуть відбиратись автоматизовано, через визначені проміжки часу.

Під час застосування пошарового методу відбір виїмок від партій об'єктів регулювання, що зберігаються насипом у завантаженому транспортному засобі або складському приміщенні, може здійснюватися за схемою “конверту” відповідно до додатка 2 до цих Методів, яка залежно від обсягу партії або площі складського приміщення може бути одинарною, подвійною або потрійною.

Під час застосування послідовного методу посадова особа, яка здійснює такий огляд, може зупинити його проведення за умови можливості досягнення поставленої мети. Послідовний метод застосовується при необхідності визначення рівня зараженості партії або певної частини партії з рівнем толерантності шкідливого організму, що становить вище “0”.

5. Нестатистичні методи огляду, у тому числі відбору зразків включають:

прагматичний метод – метод огляду, у тому числі відбору зразків, який полягає у відборі виїмок від партії об'єктів регулювання з доступних місць, не застосовуючи систематичний або випадковий методи;

випадковий метод – метод огляду, у тому числі відбору зразків, який полягає у довільному відборі виїмок або зразків від партії об'єктів регулювання;

селективний (цільовий) метод – метод огляду, у тому числі відбору зразків, який полягає у відборі виїмок від партії об'єктів регулювання з місць, в яких існує найбільша вірогідність знаходження певного шкідливого організму або наявні підозри чи ознаки ураження, пошкодження чи засмічення таким організмом.

Селективний (цільовий) метод застосовується виключно у випадках встановлення фітосанітарного стану об'єктів регулювання з рівнем толерантності шкідливого організму, що дорівнює "0".

Глава 2. Загальні вимоги щодо застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків

1. Огляд, у тому числі відбір зразків, здійснюється з урахуванням положень, передбачених Порядком.

2. Об'єкти регулювання, які потребують встановлення фітосанітарного стану шляхом проведення фітосанітарної експертизи (аналізів), підлягають огляду, у тому числі відбору зразків.

3. Виїмки здійснюються з різних місць, розподілених максимально рівномірно по всій партії, крім випадків, коли це неможливо здійснити.

4. У разі ризику порушення вимог техніки безпеки, виїмки здійснюються виключно від доступних місць партії, про що обов'язково зазначається в фітосанітарному документі.

5. При застосуванні методів огляду, у тому числі відбору зразків, проводиться вибір схеми, порядку відбору та кількості виїмок відповідно до методів огляду, у тому числі відбору зразків, та відбір і візуальна перевірка виїмок.

6. Після відбору виїмок від партії або частини партії об'єктів регулювання посадова особа, яка здійснювала виїмки:

проводить їх візуальну перевірку;

формує їх в об'єднану пробу;

виділяє із об'єднаної проби середню пробу;

формує із середньої проби зразок та за потреби арбітражний зразок, які рівноцінні за розміром і характеристиками.

Невикористана частина об'єднаної проби повертається в партію або частину партії об'єктів регулювання.

7. Арбітражний зразок не формується у разі відсутності вимоги власника щодо формування арбітражного зразка або неможливості формування рівноцінних за розміром і характеристиками зразка та арбітражного зразка. Інформація про це зазначається у фітосанітарному документі.

8. У випадку відсутності вимоги власника щодо формування арбітражного зразка, залишки середньої проби (крім регульованих шкідливих організмів, шкідливих організмів, об'єктів регулювання з ознаками зараження) повертаються в партію об'єктів регулювання.

9. Виявлені на всіх етапах огляду, у тому числі відбору зразків, регульовані шкідливі організми, шкідливі організми, об'єкти регулювання з ознаками зараження включаються до зразка та до арбітражного зразка за винятком наявності вимог фітосанітарних заходів щодо встановлення фітосанітарного стану об'єктів регулювання з рівнем толерантності шкідливого організму, що становить вище "0". Такі організми чи об'єкти регулювання з ознаками зараження упаковуються в окремі контейнери, пробірки чи інші засоби, які унеможливають їх втрату під час доставки до фітосанітарної лабораторії, яка буде проводити фітосанітарну експертизу (аналізи) або повторну фітосанітарну (арбітражну) експертизу (аналізи).

10. При встановленні фітосанітарного стану вантажу, партії або частини партії з рівнем толерантності шкідливого організму, що становить вище "0", посадова особа, яка здійснює відбір зразків, включає:

до об'єднаної проби виключно ті регульовані шкідливі організми, шкідливі організми, об'єкти регулювання з ознаками зараження, які знаходились у виїмках;

до середньої проби ті регульовані шкідливі організми, шкідливі організми, об'єкти регулювання з ознаками зараження, які були виділені під час формування об'єднаної проби, шляхом її поділу на певні частини;

до зразка та арбітражного зразка виключно ті регульовані шкідливі організми, шкідливі організми, об'єкти регулювання з ознаками зараження, які знаходились в середній пробі, шляхом її поділу на дві рівноцінні за розміром і характеристиками частини.

11. При встановленні фітосанітарного стану об'єктів регулювання з рівнем толерантності шкідливого організму, що дорівнює "0", на всіх етапах огляду, у тому числі відбору зразків, у випадку виявлення шкідливих організмів та/або об'єктів регулювання з ознаками зараження, ці шкідливі організми та/або об'єкти регулювання включаються до зразка та арбітражного зразка.

12. Формування об'єднаної та виділення середньої проби здійснюється відповідно до пункту 25 розділу VI цих Методів. Формування зразка та арбітражного зразка здійснюється відповідно до пункту 26 розділу VI цих Методів.

13. При здійсненні фітосанітарних процедур щодо партії або вантажу, які знаходяться в транспортних засобах з обмеженим доступом до об'єктів регулювання (контейнер, рефрижератор та інші), допускається застосування одного з нестатистичних методів або їх застосування у поєднанні із статистичними методами.

14. При неможливості відбору зразків без нанесення непоправної шкоди об'єктам регулювання у випадку відбору зразків від готових виробів рослинного походження (екібани, вироби з деревини, вироби плетіння тощо) для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) відбираються змітки з готових виробів, місць їх виробництва та/або зберігання, транспортного засобу, за наявності.

15. Розмір сформованого зразка або арбітражного зразка повинен відповідати розміру зразків об'єктів регулювання для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) відповідно до додатка 3 до цих Методів.

16. Зразок та арбітражний зразок запаковуються в окремі сейф-пакети.

17. Після проведення огляду, у тому числі відбору зразків, під час якого порушується цілісність упаковки або пакувальної одиниці, на місце такого порушення цілісності накладається пломбувальний скотч із написом назви організації, в якій працює посадова особа, яка здійснювала відбір зразків, та слово "CONTROL".

Глава 3. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, при відборі виїмок від об'єктів регулювання

1. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна) для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів).

1) Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна), що транспортується або зберігається насипом.

При відборі виїмок зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна), що:

завантажується в транспортний засіб або транспортне обладнання, в тому числі контейнери, або вивантажується з них – застосовується систематичний метод;

завантажене в транспортний засіб, відкритий зверху – застосовується пошаровий метод за схемою “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів, а у разі неможливості його застосування – застосовуються нестатистичні методи огляду, у тому числі відбору зразків.

При завантаженні або вивантаженні партій понад 1 000 тонн можуть одночасно застосовуватися статистичні та нестатистичні методи огляду, у тому числі відбору зразків, а при відборі виїмок із завантаженого транспортного засобу застосовуються лише нестатистичні методи огляду, у тому числі відбору зразків.

Для відбору виїмок зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна) при завантаженні або вивантаженні авто-, залізничного, водного транспорту або у завантаженому авто-, залізничному і водному транспорті, використовують ручні засоби відбору (щупи, зернові ковші, совки), механічні та автоматичні пробовідбірники.

Відбір виїмок зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна) при завантаженні в транспортний засіб (авто-, залізничний, водний транспорт), або вивантаженні з нього проводиться із потоку через певні проміжки часу протягом усього періоду завантаження або вивантаження партії з урахуванням швидкості переміщення зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна).

Відбір виїмок та маса об'єднаної проби формується в залежності від маси партії зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна) відповідно до таблиці 1. Розмір однієї виїмки складає не менше 100 г.

Таблиця 1

Маса партії	Відбір виїмок	Маса об'єднаної проби
до 100 тонн	від кожної тонни	не менше 10 кг
100 тонн і більше, але менше 500 тонн	від кожної другої тонни	від 5 до 25 кг (з розрахунку + 5 кг на кожні 100 тонн партії)
500 тонн і більше, але менше 1000 тонн	від кожної третьої тонни	від 17,0 до 32,0 кг (з розрахунку + 3 кг на кожні 100 тонн партії)
1 000 тонн і більше, але менше 5 000 тонн	від кожної п'ятої тонни	від 20 до 100 кг (з розрахунку + 20 кг на кожні 1 000 тонн партії)
5 000 тонн і більше, але менше 10 000 тонн	від кожної десятої тонни	від 50 до 100 кг (з розрахунку + 10 кг на кожні 1 000 тонн партії)
10 000 тонн і більше, але менше 40 000 тонн	від кожної п'ятнадцятої тонни	від 70 до 270 кг (з розрахунку + 70 кг на кожні 10 000 тонн партії)
40 000 тонн і більше	від кожної двадцятої тонни	не менш 200 кг

Відбір виїмок зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна) із завантаженого автотранспорту або інших ємностей, відкритих зверху, здійснюється від партії масою:

до 20 тонн – за схемою одинарного “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів, у п'яти точках;

20 тонн і більше, але менше 40 тонн – за схемою подвійного “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів, у восьми точках насипу;

понад 40 тонн – за схемою потрійного “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів, в одинадцятьох точках насипу.

У кожній точці “конверту” завантаженого автотранспорту або іншої ємності, відкритої зверху, проводять відбір виїмок із трьох шарів з урахуванням технічних характеристик щупа, який використовується:

з верхнього шару – на глибині близько 10-20 см від поверхні насипу;

з середнього шару – в середині насипу;

з нижнього шару – на глибині близько 10-20 см від підлоги транспортного засобу або іншої ємності, відкритої зверху.

Маса об’єднаної проби формується в залежності від маси партії зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна) відповідно до таблиці 2.

Таблиця 2

Маса партії	Маса об’єднаної проби
до 20 тонн	не менше 2 кг
від 20 тонн і більше, але менше 40 тонн	не менше 4 кг
40 тонн і більше	не менше 5 кг

Відбір виїмок від зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна) із завантаженого водного транспортного засобу проводять до початку вивантаження, під час вивантаження та завантаження або після закінчення завантаження такого засобу, враховуючи технічні характеристики водного транспортного засобу та засобів, якими здійснюється такий відбір.

Поверхню насипу зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна) умовно поділяють на секції площею 100 кв. метрів. Відбір виїмок здійснюють за схемою одинарного “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів, у п’яти точках насипу від кожної секції по всій глибині залягання вантажу або пошарово:

з верхнього шару – на глибині близько 10 см від поверхні насипу;

з нижнього шару – на глибині близько 15-20 см від дна трюму водного транспортного засобу.

З кожного трюму водного транспортного засобу формується окрема об'єднана проба.

Маса об'єднаної проби формується в залежності від розміру насінин відповідно до таблиці 3.

Таблиця 3

Вид продукції	Маса об'єднаної проби
крупнонасінневі культури	не менше 7 кг
середньонасінневі культури	не менше 5 кг
дрібнонасінневі культури та продукти переробки зерна (за винятком крупи і борошна)	не менше 3 кг

Відбір виїмок від зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна), що зберігаються насипом у складських приміщеннях, призначених для зберігання зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна) (далі – зернові складські приміщення), та у силосних ємностях проводять:

у механізованих зернових складських приміщеннях – систематичним методом відповідно до таблиці 1;

у немеханізованих зернових складських приміщеннях – пошаровим методом за схемою “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів та таблиці 1.

Розмір однієї виїмки складає не менше 100 г.

У випадку проведення огляду, у тому числі відбору зразків, від партії зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна) масою до 500 тонн (включно) насип умовно ділять на секції площею 100 кв. м, або об'ємом 20 куб. м, або 20 тонн, з яких формується окрема об'єднана проба, а відбір виїмок здійснюють за допомогою щупа з урахуванням висоти насипу.

При висоті насипу до 1,5 м (включно) від кожної секції насипу зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна) за схемою

одинарного “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів, відбирають виїмки у п’яти точках насипу з двох шарів:

верхнього шару – на глибині близько 10-20 см від поверхні насипу;

нижнього шару – на глибині близько 10-20 см над підлогою.

При висоті насипу до 2 м (включно) виїмки відбирають з трьох шарів:

верхнього шару – на глибині близько 10-20 см від поверхні насипу;

середнього шару – у середині насипу;

нижнього шару – на глибині близько 10-20 см над підлогою.

Маса об’єднаної проби становить не менше 3 кг від кожної секції насипу зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна).

У випадку проведення огляду, у тому числі відбору зразків, партії зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна) масою понад 500 тонн, насип умовно ділять на секції площею 20 кв. м або об’ємом 40 куб. м, або масою 40 тонн, а відбір виїмок здійснюють за допомогою щупа з урахуванням висоти насипу.

За висоти насипу до 1,5 м (включно) від кожної секції насипу зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна) за схемою подвійного “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів, відбирають виїмки у восьми точках насипу з двох шарів:

верхнього шару – на глибині близько 10-20 см від поверхні насипу;

нижнього шару – на глибині близько 10-20 см над підлогою.

За висоти насипу до 2 метрів (включно) виїмки відбирають з трьох шарів:

верхнього шару – на глибині близько 10-20 см від поверхні насипу;

середнього шару – на середині насипу;

нижнього шару – на глибині близько 10-20 см над підлогою.

Маса об’єднаної проби становить не менше 3 кг від кожної партії або частини партії.

Відбір виїмок від зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна), що зберігаються насипом у зернових складських приміщеннях з висотою насипу більше 2 м, здійснюють під час переміщення

зернового струменю при застосуванні щупу, технічні характеристики якого дозволяють досягти нижнього шару на глибину близько 10-20 см над підлогою за схемою “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів.

2) Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна), що транспортуються або зберігаються в упакованому вигляді.

Відбір виїмок від зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна), що транспортуються або зберігаються в упакованому вигляді, проводять за допомогою ручних і механічних засобів відбору зразків методом випадкового відбору у поєднанні з методом пошарового відбору та методом відбору з фіксованою пропорцією.

Від партії зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна), запакованих у однорідну кластерну упаковку (біг-беги, мішки, пакети та інші) з різних місць відбирають пакувальні одиниці. Відбір пакувальних одиниць від партії зерна або продуктів переробки зерна (за винятком крупи і борошна), що транспортуються або зберігаються в упакованому вигляді, здійснюють відповідно до таблиці 4.

Таблиця 4

Кількість пакувальних одиниць у партії	Кількість пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок, шт.
до 10 шт.	кожна друга пакувальна одиниця
10 шт. і більше, але менше 100 шт.	п'ять пакувальних одиниць та додатково 5 % від загальної кількості пакувальних одиниць, що перевищує 10 пакувальних одиниць
100 шт. і більше	10 пакувальних одиниць та додатково 5 % від загальної кількості пакувальних одиниць, що перевищує 100 пакувальних одиниць

Якщо розмір партії становить до 10 пакувальних одиниць, від кожної другої пакувальної одиниці, визначеної для відбору виїмок, відбирають три виїмки (зверху, всередині і знизу пакувальної одиниці).

Якщо розмір партії становить 10 і більше пакувальних одиниць, від кожної пакувальної одиниці, визначеної для відбору виїмок, відбирають одну виїмку з різних місць відбору (зверху, всередині і знизу пакувальної одиниці).

Маса об'єднаної проби повинна становити не менше 3 кг.

2. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, крупи та борошна, що транспортується або зберігається в упакованому вигляді.

При відборі виїмок від партії крупи та борошна, що транспортується або зберігається в упакованому вигляді, застосовується метод випадкового відбору в поєднанні з методом пошарового відбору і методом відбору з фіксованою пропорцією та використовуються ручні і механічні засоби відбору зразків.

Відбір пакувальних одиниць від партії крупи та борошна, що транспортується або зберігається запакованими у однорідну тару (біг-беги, мішки, пакети та інша тара), здійснюється з різних місць партії.

Відбір пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок від партії крупи, що транспортується або зберігається в упакованому вигляді, здійснюють відповідно до кількостей, зазначених у таблиці 5.

Таблиця 5

Кількість пакувальних одиниць у партії	Кількість пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок, шт.
до 10 шт.	кожна друга пакувальна одиниця
10 шт. і більше, але менше 100 шт.	п'ять пакувальних одиниць та додатково 10 % від загальної кількості пакувальних одиниць
100 шт. і більше	двадцять пакувальних одиниць та додатково 5 % від загальної кількості пакувальних одиниць

Виїмки відбирають від пакувальних одиниць зверху, всередині і знизу пакувальної одиниці. Розмір однієї виїмки складає одну споживчу одиницю з крупою.

Відбір пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок від партії борошна, що транспортується або зберігається в упакованому вигляді, здійснюють відповідно кількостей, зазначених у таблиці 6.

Таблиця 6

Кількість пакувальних одиниць у партії	Кількість пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок, шт.
до 10 шт.	кожна пакувальна одиниця
10 шт. і більше, але менше 100 шт.	не менше п'яти пакувальних одиниць
100 шт. і більше	не менше 5 % від загальної кількості пакувальних одиниць

Виїмки відбирають від пакувальних одиниць зверху, всередині і знизу пакувальної одиниці. Розмір однієї виїмки складає одну споживчу одиницю з борошном.

Відбір пакувальних одиниць від партії крупи, що транспортується або зберігається у кластерній упаковці (ящики, коробки тощо), становить не більше 2 % від обсягу партії, але не менше двох пакувальних одиниць. Від кожної пакувальної одиниці відбирають виїмку у розмірі однієї споживчої одиниці з крупою.

Відбір пакувальних одиниць від партії борошна, що транспортується або зберігається у кластерній упаковці (ящики, коробки тощо), становить не більше 1 % від обсягу партії, але не менше двох пакувальних одиниць. Від кожної пакувальної одиниці відбирають виїмку у розмірі однієї споживчої одиниці з борошном.

3. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, насіння для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів).

При відборі виїмок від насіння, що:

завантажується в транспортний засіб або транспортне обладнання, в тому числі контейнери, або вивантажується з них – застосовується систематичний метод;

завантажене в транспортний засіб або знаходиться в місці зберігання – застосовується пошаровий метод за схемою “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів.

Відбір виїмок від партії насіння при завантаженні або вивантаженні транспортного засобу проводять зі струменя переміщуваного насіння через певні проміжки часу протягом усього періоду переміщення партії з урахуванням швидкості струменя переміщуваного насіння. Розмір однієї виїмки складає не менше 100 г.

Відбір виїмок від партії насіння для формування об’єднаної проби в залежності від маси партії здійснюють відповідно до таблиці 7.

Таблиця 7

Маса партії	Відбір виїмок
до 100 тонн	від кожної тонни
100 тонн і більше, але менше 500 тонн	від кожної другої тонни
500 тонн і більше, але менше 1 000 тонн	від кожної третьої тонни
1 000 тонн і більше, але менше 5 000 тонн	від кожної п’ятої тонни
5 000 тонн і більше	від кожної десятої тонни

У випадках, якщо маса об’єднаної проби становить більше 10 кг, середню пробу виділяють від кожних 10 кг об’єднаної проби.

Відбір виїмок від насіння, завантаженого у транспортний засіб, здійснюють щупом в залежності від маси партії:

до 20 тонн – за схемою одинарного “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів, у п’яти точках насипу;

20 тонн і більше, але менше 40 тонн – за схемою подвійного “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів, у восьми точках насипу;

40 тонн і більше – за схемою потрійного “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів, у одинадцятьох точках насипу.

У кожній точці “конверту” завантаженого транспортного засобу проводять відбір виїмок із трьох шарів:

верхнього – на глибині близько 10-20 см від поверхні насипу,
середнього – у середині насипу;
нижнього – на рівні близько 10-20 см від підлоги транспортного засобу.

Зазначені вище параметри глибини відбору виїмок застосовують у разі використання однорівневого щупа конусного або циліндричного типу. У випадку використання багаторівневого щупа параметри глибини відбору виїмок залежать від його технічних характеристик.

Маса об'єднаної проби формується в залежності від маси партії, зазначеної у таблиці 8.

Таблиця 8

Маса партії	Маса об'єднаної проби
до 20 тонн	не менше 2 кг
20 тонн і більше, але менше 40 тонн	не менше 4 кг
40 тонн і більше	не менше 5 кг

Відбір виїмок від насіння, що зберігається насипом у силосних ємностях проводять систематичним методом.

Відбір виїмок проводять зі струменя переміщуваного насіння через певні проміжки часу протягом усього періоду переміщення партії. Розмір однієї виїмки складає не менше 100 г.

Відбір виїмок від партії насіння для формування об'єднаної проби в залежності від маси партії здійснюють відповідно до таблиці 7.

У випадках, якщо маса об'єднаної проби становить більше 10 кг, середню пробу виділяють від кожних 10 кг об'єднаної проби.

Відбір виїмок насіння, що зберігається у складах насипом, проводять пошаровим методом за схемою “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів.

При відборі виїмок насіння, що зберігається у складах насипом, поверхню насипу умовно ділять на секції площею 20 кв. метрів.

При висоті насипу до 1,5 м (включно) від кожної секції насипу зерна, за схемою одинарного “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів, відбирають виїмки у п’яти точках насипу з двох шарів за допомогою щупу:

верхнього – на глибині близько 10-20 см від поверхні насипу;

нижнього – на глибині близько 10-20 см від рівня підлоги.

При висоті насипу до 2 м (включно) виїмки відбирають з трьох шарів:

верхнього – на глибині близько 10-20 см від поверхні насипу;

середнього – у середині насипу;

нижнього – на глибині близько 10-20 см від рівня підлоги.

Зазначені вище параметри глибини відбору виїмок застосовують у разі використання однорівневого щупа конусного або циліндричного типу. У разі використання багаторівневого щупа параметри глибини відбору виїмок залежать від його технічних характеристик.

Маса об’єднаної проби становить не менше 2 кг від секції насипу зерна.

Відбір виїмок насіння, що транспортується або зберігається в упакованому вигляді, проводять за допомогою ручних засобів відбору методом випадкового відбору у поєднанні з методом пошарового відбору та/або методом відбору з фіксованою пропорцією.

Від партії насіння вагою не більше 10 кг, запакованого у однорідну упаковку (мішки і інша тара), з різних місць партії відбирають пакувальні одиниці.

Відбір пакувальних одиниць від партії насіння вагою не більше 10 кг, що транспортується або зберігається в упакованому вигляді, здійснюється в залежності від кількості, зазначеної у таблиці 9.

Таблиця 9

Кількість пакувальних одиниць у партії	Кількість пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок
до 10 шт.	кожна друга
10 шт. і більше, але менше 30 шт.	кожна третя, але не менше п'яти
30 шт. і більше, але менше 400 шт.	кожна п'ята, але не менше десяти
400 шт. і більше, але менше 1 000 шт.	кожна сьома, але не менше восьмидесяти
1 000 шт. і більше	кожна десята, але не менше ста двадцяти

Якщо розмір партії становить до 10 пакувальних одиниць, від кожної другої пакувальної одиниці, визначеної для відбору виїмок, відбирають три виїмки (зверху, всередині і знизу пакувальної одиниці).

Якщо розмір партії становить 10 і більше пакувальних одиниць, від кожної пакувальної одиниці, визначеної для відбору виїмок, відбирають одну виїмку з різних місць відбору (зверху, всередині і знизу пакувальної одиниці). Розмір однієї виїмки складає одну споживчу одиницю з насінням.

Маса об'єднаної проби насіння, що транспортується або зберігається в упакованому вигляді, становить не менше 2 кг.

Відбір виїмок від партії насіння масою до 10 кг, запакованого в однорідну упаковку (біг-беги, мішки, пакети, банки тощо) здійснюють:

при кількості не більше 1 000 пакувальних одиниць – в залежності від маси пакувальної одиниці, зазначеної в таблиці 10.

Таблиця 10

Маса пакувальної одиниці в партії	Кількість пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок
до 0,1 кг	2 %, але не менше 10 шт.
0,1 кг і більше, але менше 0,5 кг	1,5 %, але не менше 10 шт.
0,5 кг і більше, але менше 1,0 кг	1 %, але не менше 10 шт.
від 1,0 кг і більше, але менше 3,0 кг	0,5 %, але не менше 5 шт.
3,0 кг і більше, але менше 10,0 кг	0,2 %, але не менше 2 шт.

при кількості понад 1 000 пакувальних одиниць – додатково відбирають 0,5 відсотків від кількості пакувальних одиниць, яка перевищує 1 000 пакувальних одиниць. Виймка складається з насіння, відібраного від пакувальної одиниці;

у разі, якщо маса пакувальної одиниці становить до 10 г – в залежності від кількості пакувальних одиниць в партії, зазначеної в таблиці 11. Виймкою є пакувальна одиниця, з якої формується об'єднана проба без формування середньої проби.

Таблиця 11

Кількість пакувальних одиниць в партії	Кількість пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок
до 50 шт.	2 шт.
50 шт. і більше, але менше 100 шт.	4 шт.
100 шт. і більше, але менше 500 шт.	10 шт.
500 шт. і більше	10 шт. та додатково 2 шт. від кожних наступних 50 шт.

4. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, кукурудзи у качанах для фітосанітарної експертизи (аналізів).

Відбір виїмок кукурудзи у качанах, що зберігається у складах насипом, проводять пошаровим методом за схемою “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів, та методом відбору з фіксованою пропорцією.

Поверхню насипу кукурудзи у качанах умовно ділять на секції площею 100 кв. метрів. Від кожної секції насипу кукурудзи у качанах за схемою одинарного “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів, у п'яти точках насипу відбирають по 10 виїмок з двох шарів на різній глибині. Розмір однієї виїмки складає 3 качани кукурудзи.

Відбір виїмок від кукурудзи у качанах, завантаженої у транспортний засіб здійснюють за схемою одинарного “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів, у п'яти точках насипу з двох шарів на різній глибині.

Відбір пакувальних одиниць від партії кукурудзи у качанах, що транспортується або зберігається в однорідній упаковці (біг-беги, мішки, пакети тощо), здійснюється з різних місць партії в залежності від кількості пакувальних одиниць в партії відповідно до таблиці 12. Відібрані для формування об'єднаної проби качани кукурудзи обмолочуються.

Таблиця 12

Кількість пакувальних одиниць в партії	Кількість пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок
до 10 шт.	кожна
10 шт. і більше, але менше 100 шт.	кожна п'ята, але не менше п'ятнадцяти
100 шт. і більше	кожна десята, але не менше п'ятнадцяти

5. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, садивного матеріалу плодових, ягідних, квітково-декоративних та інших деревних і чагарникових культур (живці, відводки, саджанці, інші) для фітосанітарної експертизи (аналізів).

Відбір виїмок від партії садивного матеріалу плодових, ягідних, квітково-декоративних та інших деревних і чагарникових культур (живці, відводки, саджанці, інші) проводять методом випадкового відбору та методом відбору з фіксованою пропорцією.

Відбір виїмки від партії садивного матеріалу плодових, ягідних, квітково-декоративних та інших деревних і чагарникових культур (живці, відводки, саджанці, інші), які не зв'язані в пучки, здійснюють в залежності від обсягу партії відповідно до таблиці 13.

Таблиця 13

Обсяг партії	Кількість виїмок
до 50 шт.	100 %
50 шт. і більше, але менше 200 шт.	10 %, але не менше 15 шт.
200 шт. і більше, але менше 500 шт.	5 %, але не менше 20 шт.
500 шт. більше	3 %, але не менше 30 шт.

За наявності здійснюють відбір виїмок субстрату, у тому числі ґрунту, торфу тощо, відповідно до пункту 27 цього розділу.

Відбір виїмки від садивного матеріалу плодових, ягідних, квітково-декоративних та інших деревних і чагарникових культур (живці, відводки, саджанці, інші), які зв'язані у пучки, здійснюють в залежності від обсягу партії відповідно до таблиці 14.

Таблиця 14

Обсяг партії	Кількість виїмок
до 10 шт.	100 %
10 шт. і більше, але менше 100 шт.	20 %, але не менше 10 шт.
100 шт. і більше, але менше 1 000 шт.	10 %, але не менше 20 шт.
1 000 шт. і більше, але менше 10 000 шт.	5 %, але не менше 100 шт.
10 000 шт. і більше	1 %, але не менше 200 шт.

За наявності здійснюють відбір виїмок субстрату, у тому числі ґрунту, торфу тощо, відповідно до пункту 27 цього розділу.

6. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, садивного матеріалу лілейних (цибулевих) культур (цибуля, часник, тюльпани, нарциси та інші) та бульб інших квіткових (гладіолуси, жоржини та інші) для фітосанітарної експертизи (аналізів).

Відбір виїмок від садивного матеріалу лілейних (цибулевих) культур (цибуля, часник, тюльпани, нарциси та інші) та бульб інших квіткових (гладіолуси, жоржини та інші), упакованих у мішки, ящики, проводять методом випадкового відбору та методом відбору з фіксованою пропорцією.

Відбір пакувальних одиниць від партії садивного матеріалу лілейних (цибулевих) культур (цибуля, часник, тюльпани, нарциси та інші) та бульб інших квіткових (гладіолуси, жоржини та інші), упакованих в однорідну

упаковку, здійснюють з різних місць партії в залежності від кількості пакувальних одиниць в партії, зазначеної у таблиці 15.

Таблиця 15

Кількість пакувальних одиниць в партії	Кількість пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок
до 10 шт.	2 шт.
10 шт. і більше, але менше 50 шт.	5 шт.
50 шт. і більше, але менше 100 шт.	7 шт.
100 шт. і більше	10 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 100 шт.

Після відбору пакувальних одиниць, зазначених в таблиці 15, посадова особа, яка здійснювала відбір, вручну по всій глибині пакувальної одиниці, здійснює відбір виїмок в залежності від кількості об'єктів регулювання в пакувальній одиниці відповідно до таблиці 16. Розмір однієї виїмки складає від 100 до 200 г (3-5 шт.).

Таблиця 16

Кількість об'єктів регулювання в пакувальній одиниці	Кількість виїмок
до 10 шт.	кожна друга
10 шт. і більше, але менше 200 шт.	10 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 10 шт.
200 шт. і більше, але менше 1 000 шт.	20 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 20 шт.
1 000 шт. і більше, але менше 5 000 шт.	50 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 50 шт.
5 000 шт. і більше, але менше 20 000 шт.	100 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 100 шт.
20 000 шт. і більше, але менше 100 000 шт.	200 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 200 шт.
100 000 шт. і більше	500 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 500 шт.

Від мішків (ящиків), що перевозяться у транспортних засобах, допускається відбір виїмок від пакувань, розміщених у доступних місцях.

Відбір пакувальних одиниць від партії садивного матеріалу лілейних (цибулевих) культур (цибуля, часник, тюльпани, нарциси та інші) та бульб інших квіткових (гладіолуси, жоржини та інші), упакованих в споживчу упаковку здійснюють з різних місць партії в залежності від кількості пакувальних одиниць в партії відповідно до таблиці 17. Розмір однієї виїмки складає одну пакувальну одиницю.

Таблиця 17

Кількість пакувальних одиниць в партії	Кількість пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмки
до 50 шт.	2 шт.
50 шт. і більше, але менше 100 шт.	4 шт.
100 шт. і більше, але менше 500 шт.	10 шт.
500 шт. і більше	10 шт. та додатково по 2 шт. від кожних наступних 50 шт.

7. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, розсади овочевих, ягідних та квіткових культур для фітосанітарної експертизи (аналізів).

Відбір виїмок від партії розсади овочевих, ягідних та квіткових культур, які транспортуються або зберігаються в упакованому вигляді проводять методом випадкового відбору та методом відбору з фіксованою пропорцією.

Відбір пакувальних одиниць з різних місць партії розсади овочевих, ягідних та квіткових культур, які транспортуються або зберігаються в упакованому вигляді, здійснюють в залежності від кількості пакувальних одиниць в партії, зазначених у таблиці 18.

За наявності здійснюють відбір виїмок субстрату, ґрунту, зміток, торфу тощо, відповідно до пункту 27 цього розділу.

Таблиця 18

Кількість пакувальних одиниць в партії	Кількість пакувальних одиниць
до 10 шт.	2 шт.
10 шт. і більше, але менше 20 шт.	3 шт.
20 шт. і більше, але менше 50 шт.	5 шт.
50 шт. і більше	5 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 50 шт.

Після відбору пакувальних одиниць зазначених в таблиці 18, посадова особа, яка здійснювала відбір, вручну з різних місць пакувальної одиниці, здійснює відбір виїмок, таким чином, щоб розмір об'єднаної проби складав 5 % від загального обсягу пакувальних одиниць, виділених для відбору виїмок.

8. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, картоплі для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів).

Відбір виїмок від партії насіннєвої картоплі, що транспортується або зберігається насипом, проводять за схемою “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів, методами пошарового відбору та відбору з фіксованою пропорцією.

Поверхню партії насіннєвої картоплі, що зберігається насипом в складських приміщеннях, умовно ділять на секції площею 100 кв. метрів.

Поверхню партії насіннєвої картоплі, що транспортується насипом, ділять на рівні секції, що складають орієнтовно 20 тонн.

Від кожної секції насипу насіннєвої картоплі за схемою “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів, відбирають виїмки в розмірі 20 бульб картоплі в п'яти точках насипу з двох шарів:

верхнього – на поверхні насипу;

нижнього – на глибині близько 30-40 см від поверхні насипу або на іншій максимально допустимій глибині.

Від партії насіннєвої картоплі, що зберігається насипом в складських приміщеннях або транспортується, відбирається не менше 10 виїмок від кожної секції насипу насіннєвої картоплі.

Від об'єднаної проби, сформованої з виїмок від партії масою до 200 тонн включно – виділяють одну середню пробу, від партії масою понад 200 тонн та від кожних наступних 200 тонн – додатково виділяють ще одну середню пробу.

За наявності здійснюють відбір виїмок субстрату, ґрунту, зміток, торфу тощо, відповідно до пункту 27 цього розділу.

Відбір виїмок від насіннєвої картоплі, що транспортується або зберігається в упакованому вигляді, проводять методом випадкового відбору в поєднанні з методом пошарового відбору та методом відбору з фіксованою пропорцією.

Від партії насіннєвої картоплі, що знаходиться в однорідній упаковці (біг-беги, мішки, ящики, сітки і інша тара), з різних місць партії відбирають пакувальні одиниці.

У першу чергу відбирають пакувальні одиниці зі зволженими та/або підгнилими бульбами картоплі.

З різних місць пакувальної одиниці відбирають виїмки бульб картоплі, що найбільш уражені або пошкоджені.

Відбір пакувальних одиниць та формування об'єднаної проби здійснюють в залежності від маси партії, зазначеної в таблиці 19.

Таблиця 19

Маса партії	Кількість пакувальних одиниць	Розмір об'єднаної проби
до 50 тонн	5 шт.	200 бульб
50 тонн і більше, але менше 200 тонн	1 шт. від кожних 10 тонн	200 бульб
200 тонн і більше	1 шт. від кожних 10 тонн	1 бульба від тонни

Від об'єднаної проби, сформованої з виїмок від партії масою до 200 тонн включно – виділяють одну середню пробу, від партії масою понад 200 тонн та від кожних наступних 200 тонн – додатково виділяють ще одну середню пробу.

За наявності здійснюють відбір виїмок субстрату, ґрунту, зміток, торфу тощо, відповідно до пункту 27 цього розділу.

Відбір виїмок від мікророслин і мікробульб картоплі *in vitro* (у пробірках) проводять методом випадкового відбору в поєднанні з методом відбору з фіксованою пропорцією.

Розмір об'єднаної проби від партії мікророслин або мікробульб картоплі *in vitro* (у пробірках) становить 1 % від обсягу партії, але не менше однієї мікророслини або мікробульби.

Середню пробу виділяють з об'єднаної проби в розмірі 10 % від розміру об'єднаної проби.

Відбір виїмок від мінібульб картоплі проводять методом випадкового відбору в поєднанні з методом пошарового відбору і методом відбору з фіксованою пропорцією.

Відбір виїмок від партії мінібульб картоплі здійснюють в залежності від обсягу партії, зазначеного в таблиці 20. Розмір однієї виїмки складає 20 мінібульб.

Таблиця 20

Обсяг партії	Кількість виїмок
до 20 000 шт.	10 шт.
20 000 шт. і більше, але менше 40 000 шт.	15 шт.
40 000 шт. і більше	15 шт. та додатково по 2 шт. від кожних наступних 20 000 шт.

За наявності здійснюють відбір виїмок субстрату, ґрунту, зміток, торфу тощо, відповідно до пункту 27 цього розділу.

Відбір виїмок від продовольчої картоплі, що транспортується або зберігається насипом, проводять методом пошарового відбору за схемою “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів.

Поверхню партії продовольчої картоплі, що:

зберігається насипом в місцях зберігання – умовно ділять на секції площею 100 кв. метрів;

транспортується насипом – умовно ділять на рівні секції, що складають орієнтовно 20 тонн.

Відбір виїмок від партії картоплі з транспортного засобу або місця зберігання здійснюють за схемою “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів, з кожної секції, в п’яти точках насипу з двох шарів:

верхнього – на поверхні насипу;

нижнього – на глибині близько 30-40 см від поверхні.

Розмір однієї виїмки становить 20 бульб.

Від партії продовольчої картоплі, що транспортується або зберігається насипом, відбирається не менше 10 виїмок.

Від об’єднаної проби, сформованої з виїмок від партії масою до 200 тонн включно – виділяють одну середню пробу, від партії масою понад 200 тонн та від кожних наступних 200 тонн – додатково виділяють ще одну середню пробу.

За наявності здійснюють відбір виїмок субстрату, ґрунту, зміток, торфу тощо, відповідно до пункту 27 цього розділу.

Від партії насінневої або продовольчої картоплі, що зберігається насипом в місцях зберігання, проводять відбір виїмок субстрату, ґрунту, зміток тощо, з бульб картоплі верхнього шару насипу.

Від партії насінневої або продовольчої картоплі, що транспортується або зберігається в упакованому вигляді, проводять відбір виїмок субстрату, ґрунту, зміток тощо, що обсипалися з бульб картоплі, від кожної пакувальної одиниці, визначеної для відбору виїмок.

Від партії продовольчої картоплі, що транспортується насипом, проводять відбір виїмок субстрату, ґрунту, зміток тощо, що обсипалися з бульб картоплі, від кожного транспортного засобу в нижньому шарі бульб або з підлоги транспортного засобу.

При обсязі об'єднаної проби субстрату, ґрунту, зміток тощо, менше 100 куб. см (г), а також при неможливості їх відбору, в об'єднану пробу додатково включають 200 найбільш забруднених бульб картоплі. Субстрат, ґрунт, змітки тощо, отриманий при очищенні бульб картоплі, додають до об'єднаної проби субстрату, ґрунту, зміток тощо, а бульби повертають в партію.

9. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, декоративних рослин у горщиках для фітосанітарної експертизи (аналізів).

При відборі виїмок від декоративних рослин у горщиках, що транспортуються в упакованому вигляді або без пакування, застосовується випадковий метод та метод відбору з фіксованою пропорцією.

Відбір пакувальних одиниць від партії декоративних рослин у горщиках, що транспортуються в упакованому вигляді, здійснюють з різних місць партії в залежності від кількості пакувальних одиниць в партії, зазначеної в таблиці 21. Розмір однієї виїмки складає одну пакувальну одиницю.

Таблиця 21

Кількість пакувальних одиниць в партії	Кількість пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок
до 10 шт.	2 шт.
10 шт. і більше, але менше 20 шт.	3 шт.
20 шт. і більше, але менше 50 шт.	5 шт.
від 50 шт. і більше	5 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 50 шт.

Відбір виїмок від декоративних рослин у горщиках, що транспортуються без пакування, здійснюють в залежності від обсягу партії, зазначеного в таблиці 22. Розмір однієї виїмки складає одну рослину у горщику.

Таблиця 22

Обсяг партії	Кількість виїмок
до 50 шт.	кожна друга
50 шт. і більше, але менше 300 шт.	50 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 5 шт.
300 шт. і більше, але менше 1 000 шт.	50 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 20 шт.
1 000 шт. і більше	50 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 100 шт.

За наявності здійснюють відбір виїмок субстрату, ґрунту, зміток, торфу тощо, відповідно до пункту 27 цього розділу.

10. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, зрізаних квітів, гілок і листя, призначених для складання букетів для фітосанітарної експертизи (аналізів).

Відбір виїмок від партії зрізаних квітів, гілок і листя, призначених для складання букетів, що транспортуються або зберігаються в упакованому вигляді або без пакування, здійснюють випадковим методом та методом відбору з фіксованою пропорцією.

Від партії зрізаних квітів, гілок і листя, призначених для складання букетів, з різних місць однорідної упаковки відбирають пакувальні одиниці.

Відбір виїмок від зрізаних квітів, гілок і листя, призначених для складання букетів, здійснюють в залежності від кількості пакувальних одиниць в партії, зазначених у таблиці 23.

У невеликих букетах або партіях до 100 шт. огляду, у тому числі відбору зразків, підлягає кожна одиниця.

Таблиця 23

Кількість пакувальних одиниць в партії	Кількість пакувальних одиниць, визначених для виїмки	Кількість квітів, що відбирають до виїмки
до 10 шт.	1 шт.	1 шт.
10 шт. і більше, але менше 50 шт.	2 шт.	2 шт.
50 шт. і більше, але менше 100 шт.	4 шт.	4 шт.
100 шт. і більше	4 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 100 шт.	4 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 100 шт.

Відбір виїмок від партії зрізаних квітів, гілок і листя, призначених для складання букетів, що транспортуються або зберігаються без пакування, здійснюють в залежності від обсягу партії відповідно до таблиці 24. Розмір однієї виїмки складає одну зрізану рослину.

Таблиця 24

Обсяг партії	Кількість виїмок
до 50 шт.	100 %
50 шт. і більше, але менше 200 шт.	15 %, але не менше 15 шт.
200 шт. і більше, але менше 1 000 шт.	10 %, але не менше 25 шт.
1 000 шт. і більше, але менше 5 000 шт.	5 %, але не менше 70 шт.
5 000 шт. і більше, але менше 20 000 шт.	2 %, але не менше 150 шт.
20 000 шт. і більше, але менше 100 000 шт.	0,5 %, але не менше 200 шт.
100 000 шт. і більше	500 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 500 шт.

11. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, зрізаних гілок хвойних, листяних порід дерев і різдвяних дерев для фітосанітарної експертизи (аналізів).

Відбір виїмок від зрізаних гілок хвойних і листяних дерев в упакованому вигляді та різдвяних дерев проводять методом випадкового відбору і методом відбору з фіксованою пропорцією.

Від партії зрізаних гілок хвойних і листяних дерев, упакованих в однорідну упаковку (коробки та інша), з різних місць відбирають декілька пакувальних одиниць. Відбір виїмок зрізаних гілок хвойних і листяних дерев в упакованому вигляді здійснюють залежності від кількості пакувальних одиниць в партії відповідно до таблиці 25. Розмір однієї виїмки складає один пучок зрізаних гілок.

Таблиця 25

Кількість пакувальних одиниць в партії	Кількість пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок	Кількість виїмок
до 10 шт.	1 шт.	1 шт.
10 шт. і більше, але менше 50 шт.	2 шт.	2 шт.
50 шт. і більше, але менше 100 шт.	4 шт.	4 шт.
від 100 шт. і більше	4 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 100 шт.	4 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 100 шт.

Відбір виїмок від різдвяних дерев здійснюють в залежності від обсягу партії, зазначеного в таблиці 26. Розмір однієї виїмки складає один пучок зрізаних гілок.

Таблиця 26

Обсяг партії	Кількість виїмок
до 50 шт.	не більше 5 шт.
50 шт. і більше, але менше 200 шт.	не більше 10 %
200 шт. і більше, але менше 500 шт.	не більше 7 %
500 шт. і більше	не більше 5 %

12. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, свіжих фруктів, овочів та коренеплодів (крім картоплі) для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів).

Відбір виїмок від партії свіжих фруктів, овочів та коренеплодів (крім картоплі), що транспортуються або зберігаються без пакування, проводять пошаровим методом за схемою “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів.

З транспортного засобу, в тому числі контейнера, або іншої ємності, які за своєю технічною характеристикою надають можливість їх відкриття зверху, виїмки у розмірі не менше 5 одиниць кожного виду об’єкту регулювання відбирають у п’яти точках партії за схемою “конверта” відповідно до додатка 2 до цих Методів, з двох шарів:

верхнього – на поверхні насипу;

і нижнього – на можливо доступній глибині.

У випадку неможливості відбору виїмок за схемою “конверту” відповідно до додатка 2 до цих Методів, відбір виїмок здійснюють за методом випадкового відбору та методом з фіксованою пропорцією.

Від партії фруктів і овочів більшої, ніж 5 тонн, виїмки з кожних 5 тонн об’єднують в об’єднану пробу.

За наявності здійснюють відбір виїмок субстрату, ґрунту, зміток, торфу тощо, відповідно до пункту 27 цього розділу.

Відбір виїмок від свіжих фруктів, овочів та коренеплодів (крім картоплі), що транспортуються або знаходяться в місцях зберігання в упакованому вигляді, проводять методом випадкового відбору у поєднанні з методом пошарового відбору та методом відбору з фіксованою пропорцією.

Відбір пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок від партії свіжих фруктів, овочів та коренеплодів (крім картоплі), що запаковані в однорідну упаковку, здійснюють з доступних місць партії в залежності від кількості пакувальних одиниць в партії, зазначеної в таблиці 27.

Таблиця 27

Кількість пакувальних одиниць в партії	Кількість пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок
до 20 шт.	до п'яти штук
20 шт. і більше, але менше 100 шт.	кожна п'ята, але не менше двадцяти
100 шт. і більше, але менше 500 шт.	кожна двадцята, але не менше двадцяти
500 шт. і більше, але менше 1 000 шт.	кожна п'ятдесята
1 000 шт. і більше	кожна сота

Розмір однієї виїмки складає:

від 2 до 4 штук крупних фруктів та овочів (ананаси, грейпфрути, банани, кокосові горіхи, капуста тощо);

від 4 до 8 штук середніх фруктів та овочів (яблука, груші, апельсини, лимони, ківі, буряк, морква, помідори, огірки, перець та тощо);

від 200 до 300 г дрібних фруктів та овочів (алича, томати-чері та тощо);

1 пакувальну одиницю вагою до 300 г.

За наявності здійснюють відбір виїмок субстрату, ґрунту, зміток, торфу тощо, відповідно до пункту 27 цього розділу.

13. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, ягід для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів).

Відбір виїмок від партії ягід, що транспортуються або зберігаються в упакованому вигляді, проводять методом відбору з фіксованою пропорцією та методом випадкового відбору.

Відбір пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок від партії ягід, що запаковані в однорідну упаковку, здійснюють з різних місць партії в залежності від кількості пакувальних одиниць в партії, зазначеної в таблиці 28. Розмір однієї виїмки складає 350 г.

Таблиця 28

Кількість пакувальних одиниць в партії	Кількість пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок
до 100 шт.	3 шт.
100 шт. і більше	3 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 50 шт.

14. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, зеленних культур для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів).

Відбір виїмок від партії зеленних культур, що транспортуються або зберігаються в упакованому вигляді (крім тих, що у горщиках), проводять методом випадкового відбору та методом відбору з фіксованою пропорцією.

Відбір пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок від партії зеленних культур, що запаковані в однорідну упаковку (коробки, ящики та інші), здійснюють з різних місць партії в залежності від кількості пакувальних одиниць в партії, зазначеної в таблиці 29.

Таблиця 29

Кількість пакувальних одиниць в партії	Кількість пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок	Кількість виїмок
до 10 шт.	1 шт.	1 шт.
10 шт. і більше, але менше 50 шт.	2 шт.	2 шт.
50 шт. і більше, але менше 100 шт.	4 шт.	4 шт.
100 шт. і більше	4 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 100 шт.	4 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 100 шт.

З відібраних пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок, здійснюють відбір виїмок у вигляді пучків зеленних культур.

Відбір виїмок від партії зеленних культур, що транспортуються або зберігаються в горщиках, проводять методом випадкового відбору та методом відбору з фіксованою пропорцією.

Відбір пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок від партії зеленних культур в горщиках, що транспортується в упакованому вигляді, здійснюють з різних місць партії в залежності від кількості пакувальних одиниць в партії відповідно до таблиці 30. Розмір однієї виїмки складає одна рослина у горщику.

Таблиця 30

Кількість пакувальних одиниць в партії	Кількість пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок
до 10 шт.	2 шт.
10 шт. і більше, але менше 20 шт.	3 шт.
20 шт. і більше, але менше 50 шт.	5 шт.
50 шт. і більше	5 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 50 шт.

Відбір виїмок від зеленних культур у горщиках, що транспортується без пакування, здійснюють в залежності від обсягу партії, зазначеного в таблиці 31. Розмір однієї виїмки – одна рослина у горщику.

Таблиця 31

Обсяг партії	Кількість виїмок
до 50 шт.	кожна друга
50 шт. і більше, але менше 300 шт.	50 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 5 шт.
300 шт. і більше, але менше 1 000 шт.	50 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 20 шт.
1 000 шт. і більше	50 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 100 шт.

За наявності здійснюють відбір виїмок субстрату, у тому числі ґрунту, торфу тощо, відповідно до пункту 27 цього розділу.

15. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, баштанних культур для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів).

Відбір виїмок від партії баштаних культур, що транспортуються або зберігаються насипом чи в упакованому вигляді, проводять методом випадкового відбору та методом відбору з фіксованою пропорцією.

Відбір виїмок від баштаних культур, що транспортуються або зберігаються насипом, здійснюють в залежності від маси партії, зазначеної в таблиці 32. Розмір однієї виїмки складає не менше трьох штук баштаних культур.

Таблиця 32

Маса партії	Розмір об'єднаної проби
до 25 тонн	10 шт.
25 тонн і більше, але менше 50 тонн	20 шт.
50 тонн і більше	25 шт.

Відбір виїмок від партії баштаних культур, що транспортуються або зберігаються в упакованому вигляді, здійснюють в залежності від кількості пакувальних одиниць в партії, зазначеної в таблиці 33. Розмір виїмки складає три штуки баштаних культур.

Таблиця 33

Кількість пакувальних одиниць в партії	Кількість пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок
до 10 шт.	1 шт.
10 шт. і більше, але менше 20 шт.	2 шт.
20 шт. і більше, але менше 50 шт.	3 шт.
50 шт. і більше, але менше 100 шт.	5 шт.
100 шт. і більше	5 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 50 шт.

16. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, сушених плодів, сушених овочів, спецій, кави, мате, чаю та сушених рослин для фітосанітарної експертизи (аналізів).

Відбір виїмок від партії сушених плодів, сушених овочів, спецій, кави, мате, чаю, що транспортується або зберігається в упакованому вигляді, проводять випадковим методом у поєднанні з пошаровим методом і методом відбору з фіксованою пропорцією.

Відбір пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок від партії сушених плодів, сушених овочів, спецій, кави, мате, чаю, що запаковані в однорідну тару (біг-беги, мішки, коробки, ящики та інші) здійснюється з різних місць партії в залежності від кількості пакувальних одиниць в партії відповідно до таблиці 34.

Від пакувальних одиниць з різних місць проводять відбір виїмок з трьох шарів: верхнього, середнього і нижнього. Розмір однієї виїмки складає 300 г.

У випадку, якщо споживча упаковка складає 100 г, відбір виїмок в кількості споживчої одиниці проводять з трьох точок пакувальної одиниці: зверху, всередині і знизу.

Таблиця 34

Кількість пакувальних одиниць в партії	Кількість пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок
до 25 шт.	2 шт.
25 шт. і більше, але менше 90 шт.	3 шт.
90 шт. і більше, але менше 150 шт.	5 шт.
150 шт. і більше, але менше 500 шт.	8 шт.
500 шт. і більше, але менше 1 200 шт.	13 шт.
1 200 шт. і більше	13 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 100 шт.

Відбір виїмок від партії сушених рослин і їх частин (включаючи насіння плоди), що використовують в парфумерії, фармації тощо (далі – рослини та їх частини), що транспортується або зберігається в упакованому вигляді, проводять методом випадкового відбору в поєднанні з методом пошарового відбору і методом відбору з фіксованою пропорцією.

Відбір пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок від партії рослин і їх частин, що запаковані в однорідну тару (коробки, ящики, мішки та інші) здійснюється з різних місць партії в залежності від кількості пакувальних одиниць в партії відповідно до таблиці 35.

Від пакувальних одиниць з різних місць проводять відбір виїмок рослин і їх частин з трьох шарів: верхнього, середнього і нижнього. Розмір однієї виїмки складає 300 г.

У випадку, якщо споживча упаковка складає 100 г, відбір виїмок в кількості споживчої одиниці проводять з трьох точок пакувальної одиниці: зверху, всередині і знизу.

Таблиця 35

Кількість пакувальних одиниць в партії	Кількість пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок
до 25 шт.	2 шт.
25 шт. і більше, але менше 90 шт.	3 шт.
90 шт. і більше, але менше 150 шт.	5 шт.
150 шт. і більше, але менше 500 шт.	8 шт.
500 шт. і більше, але менше 1 200 шт.	13 шт.
1 200 шт. і більше	13 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 100 шт.

17. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, горіхів, кісточок абрикосів та персиків, какао-бобів для фітосанітарної експертизи (аналізів).

Відбір виїмок від партії горіхів, кісточок абрикосів та персиків, какао-бобів, що транспортується або зберігається в упакованому вигляді, проводять випадковим методом у поєднанні з пошаровим методом і методом відбору з фіксованою пропорцією.

Відбір пакувальних одиниць, визначених для відбору від партії горіхів, кісточок абрикосів та персиків, какао-бобів, що запаковані в однорідну тару

(коробки, ящики, мішки та інші), здійснюють з різних місць партії в залежності від кількості пакувальних одиниць в партії відповідно до таблиці 36.

Відбір виїмок від партії горіхів, кісточок абрикосів та персиків, какао-бобів проводиться із трьох шарів: верхнього, середнього та нижнього. Розмір однієї виїмки складає 100 г.

Таблиця 36

Кількість пакувальних одиниць в партії	Кількість пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок
до 50 шт.	від 1 до 5 шт.
50 шт. і більше	4 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 20 шт.

18. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, сіна і соломи для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів).

Відбір виїмок від партії сіна і соломи, що транспортується або зберігається у тюках, рулонах, брикетах, проводять випадковим методом і методом відбору з фіксованою пропорцією.

З різних місць партії сіна і соломи, що транспортується або зберігається у тюках, рулонах, брикетах, здійснюють відбір пакувальних одиниць в кількості 10 % від усієї партії.

Виїмки (пучки соломи або сіна) відбирають у доступних місцях тюків, рулонів, брикетів за допомогою спеціального пристрою (пили або ножа).

Частини рослин, які просипались під час відбору виїмок, додаються до об'єднаної проби.

Відбір виїмок від партії сіна та соломи, що зберігається у стогах та скиртах проводять випадковим методом.

Виїмки від партії сіна та соломи, що зберігається у стогах та скиртах відбирають у вигляді пучків соломи або сіна на відстані 1,0 – 1,5 метрів від поверхні ґрунту та на глибину стогу або скирти 0,5 – 1,0 метрів по периметру через рівні проміжки на відстані одна від одної.

Частини рослин, які просипались під час відбору виїмок, додаються до об'єднаної проби.

19. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, деревини і виробів з деревини для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів).

Відбір виїмок від партії колод деревини і пиломатеріалів (далі – деревина) проводять цільовим методом у комбінації з методом відбору з фіксованою пропорцією.

Виїмки від партії деревини відбирають у доступних місцях за допомогою спеціального пристрою (стамески, сокири, пили або бензопили, дрилу).

Виїмки відбирають від деревини з пошкодженнями або проявами/підозрою на зараження шкідливими організмами.

Відбір виїмок від деревини та виробів із деревини здійснюють в залежності від обсягу партії зазначеного у таблиці 37. Розмір однієї виїмки складає 100 куб. см (г). У випадку виявлення вхідних отворів у корі – додатково відбирають виїмки кори в розмірі не менше 100 г.

У випадку проведення фітогельмінтологічної експертизи деревини хвойних порід додатково, за допомогою спеціального пристрою, який має швидкість не більш 600 обертів на хвилину – ручного свердла, або дреля, не допускаючи нагрівання деревини вище 50 °С, проводять відбір виїмок дрібної тирси.

Таблиця 37

Обсяг партії	Кількість виїмок
до 100 куб. м	1 шт.
100 куб. м і більше, але менше 500 куб. м	2 шт.
500 куб. м і більше, але менше 1 000 куб. м	4 шт.
1 000 куб. м і більше	4 шт. та додатково по 2 шт. від кожних наступних 1 000 куб. м

Виїмки відбирають від деревини з пошкодженнями, проявами/підозрою на зараження шкідливими організмами, або без них.

У випадку проведення фітогельмінтологічної експертизи деревини хвойних порід об'єднану пробу формують відповідно до таблиці 37.

Від об'єднаної проби середню пробу не виділяють. Для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) направляється зразок у вигляді об'єднаної проби.

Відбір виїмок від партії продуктів переробки деревини (тирса, тріска та інші) проводять цільовим методом у поєднанні з методом відбору з фіксованою пропорцією.

Виїмки від партії продуктів переробки деревини відбирають за допомогою спеціальних засобів відбору у доступних місцях. Виїмки відбирають від продуктів переробки деревини з пошкодженнями або за підозри їх зараження шкідливими організмами. Розмір однієї виїмки становить 100 г (куб. см).

З відібраних виїмок формують об'єднану пробу. Об'єднану пробу формують відповідно до таблиці 37.

Від об'єднаної проби середню пробу не виділяють.

Відбір виїмок від дерев'яного пакувального, кріпильного та сепараційного матеріалу (ящиків, коробок, піддонів, барабанів, катушок, кріпильної деревини, риштувань, пакувальних блоків, навантажувальних підмостків, обичайок піддонів, трелювальних волоків і підпорок) проводять цільовим методом у поєднанні з методом відбору з фіксованою пропорцією.

Відбір виїмок від дерев'яного пакувального матеріалу (ящиків, коробок, піддонів, барабанів, катушок, кріпильної деревини, риштувань, пакувальних блоків, навантажувальних підмостків, обичайок піддонів, трелювальних волоків і підпорок) здійснюють в залежності від обсягу партії відповідно до таблиці 38.

Таблиця 38

Обсяг партії	Кількість одиниць для відбору виїмок
до 50 шт.	до 3 шт.
50 шт. і більше, але менше 100 шт.	до 5 шт.
100 шт. і більше, але менше 500 шт.	до 7 шт.
500 шт. і більше, але менше 1 000 шт.	до 9 шт.
1 000 шт. і більше	10 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 500 шт.

Виїмки від деревини з пошкодженнями, проявами/підозрою на заселення шкідливими організмами, або без них, відбирають за допомогою спеціального пристрою (стамески, дрилі та інших). Відбір виїмок не повинен порушувати функціональне призначення дерев'яного пакувального матеріалу.

При необхідності проведення фітогельмінтологічної експертизи дерев'яного пакувального матеріалу виготовленого з хвойних порід, додатково проводять відбір виїмок дрібної тирси за допомогою спеціального пристрою, швидкість не більш 600 обертів на хвилину – ручного свердла, або дреля, не допускаючи нагрівання деревини вище 50 °С, проводять відбір виїмок дрібної тирси.

Об'єм об'єднаної проби повинен складати від 100 до 300 куб. см (г).

Від об'єднаної проби середню пробу не виділяють.

20. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, торфу, ґрунту, міцелію грибів, добрив тваринного і рослинного походження для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів).

Відбір виїмок від торфу, ґрунту, міцелію грибів добрив тваринного і рослинного походження проводять випадковим методом у поєднанні з пошаровим методом і методом відбору з фіксованою пропорцією.

Відбір виїмок від торфу, ґрунту, міцелію грибів, добрив тваринного і рослинного походження без пакування здійснюється в залежності від обсягу

партії відповідно до таблиці 39. Розмір однієї виїмки складає від 100 до 300 куб. см (г).

Таблиця 39

Маса партії	Кількість виїмок
до 25 тонн	від 5 до 20 шт.
від 25 тонн і більше, але менше 100 тонн	від 20 до 30 шт.
100 тонн і більше	від 30 до 50 шт. та додатково по 10 шт. від кожних наступних 100 тонн

Із об'єднаної проби, сформованої з виїмок, від партії масою до 100 тонн включно виділяють середню пробу, від партії масою більше 100 тонн додатково виділяють один окремий зразок від кожних наступних 100 тонн.

У випадку виявлення в об'єднаній пробі шкідливих організмів (в живому чи мертвому стані), – їх запаковують в контейнери або пробірки чи пакети і додають до зразка та арбітражного зразка.

Зразок та арбітражний зразок разом з контейнерами або пробірками чи пакетами із шкідливими організмами є невід'ємною частиною зразка або арбітражного зразка.

Відбір виїмок від партії торфу, ґрунту, міцелію грибів, добрив тваринного і рослинного походження, запакованого в однорідну тару (коробки, ящики, мішки та інші), здійснюють в залежності від кількості пакувальних одиниць в партії відповідно до таблиці 40. Розмір однієї виїмки складає від 100 до 300 куб. см (г).

Таблиця 40

Кількість пакувальних одиниць у партії	Кількість пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок
до 50 шт.	від 1 до 5 шт.
50 шт. і більше	5 шт. та додатково по 1 шт. від кожних наступних 20 шт.

21. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, вовни та продуктів рослинного походження, не зазначених в цьому розділі (бавовна, лоза, ротанг, тощо), для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів).

Відбір виїмок партії вовни та продуктів рослинного походження в іншому місці не зазначених (бавовна, лоза, ротанг, тощо) проводять методом випадкового відбору та методом відбору з фіксованою пропорцією.

Відбір пакувальних одиниць, визначених для відбору виїмок від партії об'єктів регулювання, що запаковані у мішки, тюки чи інші засоби, здійснюють з різних місць партії в залежності від кількості пакувальних одиниць в партії відповідно до таблиці 41. Виїмки відбирають вручну якомога глибше з визначеної пакувальної одиниці. Розмір однієї виїмки складає 100 г.

Таблиця 41

Кількість пакувальних одиниць у партії	Кількість пакувальних одиниць, виділених для відбору виїмок
до 100 шт.	від 5 до 10 шт.
100 шт. і більше, але менше 500 шт.	від 10 до 20 шт.
500 шт. і більше, але менше 1 000 шт.	від 20 до 30 шт.
1 000 шт. і більше	від 30 до 50 шт.

22. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, колекційного матеріалу рослинного і тваринного походження для науково-дослідних цілей для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів).

Зразки колекційного матеріалу рослинного і тваринного походження для науково-дослідних цілей підлягають фітосанітарній експертизі (аналізам) в повному обсязі, без відбору виїмок, формування об'єднаної проби і виділення середньої проби.

Після проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) зразки колекційного матеріалу рослинного і тваринного походження підлягають поверненню власнику об'єктів регулювання. Проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) зразків колекційного матеріалу для науково-дослідних цілей не повинно призводити до порушення їх функціонального призначення.

23. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, рослин та рослинних продуктів (крім насінневого та садивного матеріалу) у поштових відправленнях фізичних осіб, ручній поклажі, багажу пасажирів для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів).

Рослини та рослинні продукти (крім насінневого та садивного матеріалу) у поштових відправленнях фізичних осіб, ручній поклажі і багажі пасажирів екіпажів підлягають інспектуванню.

У випадку наявності зовнішніх проявів та наявності шкідливих організмів застосовується метод інспектування з відбором зразка-документа.

24. Застосування методів огляду, у тому числі відбору зразків, засобів перевезення (транспортні засоби та транспортне обладнання), сільськогосподарської техніки, машин та знаряддя для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів).

Відбір виїмок при огляді засобів перевезення (транспортні засоби та транспортне обладнання), сільськогосподарської техніки, машин та знаряддя проводять цільовим методом або із застосуванням методів інспектування.

За результатами огляду засобів перевезення (транспортні засоби та транспортне обладнання), сільськогосподарської техніки, машин та знаряддя посадовою особою, яка здійснювала огляд, відбираються виїмки у вигляді зміток з усіх доступних поверхонь та підлоги. Такі виїмки підлягають фітосанітарній експертизі (аналізу) в повному обсязі.

Відбір виїмок від об'єктів регулювання зазначених у цьому пункті не повинен призводити до порушення їх функціонального призначення, крім випадків візуального виявлення чітких ознак зараження регульованими шкідливими або шкідливими організмами.

За наявності в змітках шкідливих організмів, частин рослин, заражених регульованими шкідливими або шкідливими організмами, формується зразок-документ.

25. Формування об'єднаної та виділення середньої проби.

Об'єднана проба формується шляхом об'єднання всіх виїмок. З однорідної об'єднаної проби виділяють середню пробу.

У випадку, якщо обсяг (маса, кількість, об'єм) партії об'єктів регулювання недостатній для виділення середньої проби, то кількість виїмок для формування об'єднаної проби збільшують.

У випадку, якщо обсяг партії об'єктів регулювання не дозволяє збільшити кількість виїмок, то об'єднану пробу використовують як середню пробу або середню пробу як зразок.

Об'єднана проба вагових та сипучих матеріалів: зернові, зернобобові, олійні, технічні культури (насіння, зерно та продукти їх переробки), насіння трав злакових і бобових, овочево-баштанних та кормових культур, квіткових культур, насіння деревних та чагарникових порід та інших), сіна, соломи, тощо формується шляхом ретельного перемішування всіх виїмок.

Середню пробу формують з об'єднаної проби методом квартування, але у разі, якщо маса об'єднаної проби перевищує 10 кг, необхідно розділити об'єднану пробу на частини, масою що не перевищують 10 кг.

Середні проби можуть бути сформовані шляхом виділення пропорційної частини об'єднаної проби з використанням дільника зерна (апарату для змішування та розділення зерна).

Середні проби сипких матеріалів (зерно, продукти переробки зерна та інші) можуть бути сформовані шляхом виділення пропорційної частини об'єднаної проби з використанням дільника зерна (апарату з змішування та розділення зерна).

Об'єднана проба садивного матеріалу плодових, ягідних, квітково-декоративних та інших деревних і чагарникових культур (живці, відводки, саджанці, розсада, інші), картоплі, цибулин, кореневищ, горщикових культур, зеленних культур, матеріалу для букетів, зрізаних квітів, гілок і листя призначених для складання букетів, гілок хвойних, листяних та різдвяних

дерев, свіжих фруктів, ягід, овочів, баштанних, коренеплодів, бульб формується шляхом розміщення відібраних виїмок об'єктів регулювання на гладкій чистій поверхні.

З об'єднаної проби формують середню пробу оглядаючи кожну відібрану одиницю на наявність регульованих шкідливих організмів, шкідливих організмів та ознак зараження і пошкодження. У випадку виявлення шкідливих організмів (в живому та мертвому стані) і частин рослини з симптомами зараження та/або ознаками пошкодження – їх відбирають додатково та додають до зразка.

Для формування об'єднаної та середньої проби від саджанців декоративних або лісових культур, тощо висотою від 3 до 7 метрів (включно), з закритою кореневою системою, відбирають гілки саджанців.

26. Формування зразка та арбітражного зразка.

З середньої проби формують зразок та на вимогу власника арбітражний зразок (крім випадків визначених фітосанітарними заходами або коли це не можливо здійснити через недостатню кількість відповідного матеріалу). Зразок направляється до фітосанітарної лабораторії для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів), а арбітражний зразок надається власнику і зберігається ним протягом строку дії висновку фітосанітарної експертизи (аналізів) на випадок проведення повторної фітосанітарної арбітражної експертизи (аналізів).

Зразок та арбітражний зразок формуються рівноцінними за розміром і характеристиками. Розмір зразків об'єктів регулювання для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) визначається відповідно до додатка 3 до цих Методів.

Після формування зразка та арбітражного зразка залишки проб повертають в партію об'єктів регулювання.

27. Відбір виїмок субстрату, ґрунту, зміток, торфу тощо здійснюють

одночасно з відбором виїмок об'єктів регулювання, попередньо збираючи його в ємність.

Загальна маса виїмок субстрату, ґрунту, зміток, торфу тощо повинна бути не менше, ніж 100 куб. см (г), з яких формується об'єднана проба.

З об'єднаної проби формується зразок та арбітражний зразок (на вимогу власника).

У випадку неможливості відібрати вищезазначену кількість субстрату, ґрунту, зміток, торфу тощо зразок та арбітражний зразок (на вимогу власника) формується із максимально можливої кількості зібраного субстрату, ґрунту, зміток, торфу тощо.

Зразок субстрату, ґрунту, зміток, торфу тощо додають в окремому контейнері або пакеті до зразка та за потреби до арбітражного зразка об'єкта регулювання.

Зразок та арбітражний зразок разом з контейнером чи пакетом із субстратом, ґрунтом, змітками, торфом тощо запаковуються в сейф-пакет. У такому випадку контейнер чи пакет із субстратом, ґрунтом, змітками, торфом тощо, запакований у сейф-пакет, є невід'ємною частиною зразка або арбітражного зразка об'єкта регулювання.

V. Методи фітосанітарної експертизи (аналізів)

1. Методи фітосанітарної експертизи (аналізів) визначаються видами аналізів, які проводяться до об'єктів регулювання та/або об'єктів з метою виявлення у лабораторних умовах явної або прихованої зараженості та ідентифікації регульованих шкідливих організмів та/або шкідливих організмів на всіх стадіях їх розвитку.

2. Ентомологічний аналіз - методи виявлення у лабораторних умовах зараженості об'єктів регулювання та/або об'єктів та ідентифікації регульованих шкідливих або шкідливих комах та/або кліщів.

Ентомологічний аналіз проводиться за допомогою:

візуального методу;

флотаційного методу;

біологічного методу;

інших методів (у відповідності до міжнародних та національних стандартів, інструкцій та рекомендацій).

Візуальний метод – включає виявлення явної зараженості об’єктів регулювання зовнішнім оглядом зразка та огляду сходу і проходу сит після просіювання з використанням лупи чи мікроскопу. Застосовується першочергово для всіх об’єктів регулювання і є пріоритетним при проведенні ентомологічного аналізу.

Флотаційний метод – виявлення явної і прихованої зараженості об’єктів регулювання шляхом занурення їх в розчин солей і подальший аналіз комах, зерен (насінин) тощо, що виплили на поверхню. Використовується при виділенні шкідливих організмів у насіннєвому матеріалі, зернових, технічних культурах і продуктах їх переробки тощо.

При прихованій зараженості можливе також застосування методів фарбування, люмінесценції, рентгеноскопії або аудіоскопії.

Біологічний метод – є допоміжним методом і призначений для дорощування шкідливого організму у преімагінальних фазах розвитку (яйця, личинки, лялечки) у разі неможливості його ідентифікації іншими методами.

У разі виявлення шкідливих організмів їх ідентифікація до видової приналежності проводиться:

морфологічним та морфометричним методами без приготування мікропрепарату;

морфологічним та морфометричним методами з приготуванням мікропрепарату;

з використанням полімеразної ланцюгової реакції (в модифікаціях “класичної” ПЛР, FLASH-ПЛР, ПЛР “в реальному часі”, ПЛР з вивченням поліморфізму довжин рестрикційних фрагментів);

методом секвенування ДНК.

3. Гербологічний аналіз включає методи виявлення у лабораторних умовах засміченості об'єктів регулювання та/або об'єктів та ідентифікації регульованих шкідливих або шкідливих видів бур'янів.

Гербологічний аналіз проводиться за допомогою:

візуального методу;

методу просіювання;

методу відмивання;

методу насичених розчинів;

інших методів (у відповідності до міжнародних та національних стандартів, інструкцій та рекомендацій).

Візуальний метод – виявлення засміченості шляхом зовнішнього огляду досліджуваного зразка. Використовується для виявлення регульованих шкідливих або шкідливих організмів в насінневому матеріалі, зернових, технічних культурах і продуктах їх переробки, при аналізі зразків під час проведення планових обстежень тощо. Для аналізу зразків насінневого матеріалу, зернових, технічних культур і продуктів їх переробки візуальний метод є пріоритетним.

Метод просіювання – виявлення засміченості шляхом просіювання зразка через комплект сит та огляду сходу і проходу з сит після просіювання сипучих матеріалів.

Використовується при виявленні регульованих шкідливих або шкідливих організмів у ґрунті, насінневому матеріалі, зернових, технічних культурах, продуктах їх переробки.

Метод відмивання – полягає в промиванні зразка ґрунту чи іншого матеріалу на ситах під струменем води.

Використовується для виявлення регульованих шкідливих або шкідливих організмів у ґрунті, торфі, добривах тваринного і рослинного походження,

садивному матеріалі. Для аналізу зразків ґрунту, торфу та торфосуміші метод відмивання є пріоритетним.

Метод насичених розчинів – базується на різниці питомої ваги мінеральної і органічної частини ґрунту.

Використовується для виявлення регульованих шкідливих або шкідливих організмів в торфі, ґрунті, добривах тваринного і рослинного походження, садивному матеріалі тощо.

У разі виявлення шкідливих організмів їх ідентифікація до видової приналежності проводиться:

морфологічним та морфометричним методами без приготування мікропрепарату;

морфологічним та морфометричним методами з приготуванням мікропрепарату;

з використанням полімеразної ланцюгової реакції ПЛР.

4. Мікологічний аналіз включає методи виявлення у лабораторних умовах зараженості об'єктів регулювання та ідентифікації збудників грибкових хвороб рослин.

Мікологічний аналіз проводиться за допомогою:

макроскопічного методу;

методу центрифугування та мікроскопічного аналізування;

біологічного методу;

люмінесцентного методу;

методу Г. Н. Дорогіна;

методу К. Є. Шарікова;

іншого методу (у відповідності до міжнародних та національних стандартів, інструкцій та рекомендацій).

Макроскопічний метод – включає візуальне виявлення збудників грибкових хвороб рослин при зовнішньому огляді об'єктів регулювання. Використовується як пріоритетний метод для виявлення регульованих

шкідливих організмів або шкідливих організмів у свіжих фруктах, овочах, коренеплодах і бульбах, лісо- та пиломатеріалах, ягодах, насіннєвому та садивному матеріалі, зернових, декоративних рослинах та зрізах квітів, технічних культурах і продуктах їх переробки тощо.

Метод центрифугування та мікроскопічного аналізування насіння, зерна чи інших матеріалів – включає виокремлення поверхнево розміщених спор збудників грибкових хвороб рослин (наприклад іржастих, сажкових, “пасма” льону тощо), а також виділення зооспорангіїв у стані спокою збудника раку картоплі на бульбах, з використанням спеціальних речовин та їх подальшу ідентифікацію під мікроскопом.

Використовується як пріоритетний метод для виявлення регульованих шкідливих організмів або шкідливих організмів у насіннєвому матеріалі, зернових, технічних культурах і продуктах їх переробки тощо.

Біологічний метод – включає виявлення в об’єкті випробування зовнішньої та внутрішньої грибової інфекції шляхом інкубування у вологій камері чи посіву на поживні середовища.

Використовується для виявлення регульованих шкідливих організмів або шкідливих організмів у свіжих фруктах, овочах, коренеплодах і бульбах, лісо- та пиломатеріалах, ягодах, насіннєвому і садивному матеріалі, зернових, декоративних рослинах та зрізах квітів, технічних культурах і продуктах їх переробки тощо.

Люмінесцентний метод – включає виявлення внутрішньої грибової інфекції у тканинах рослин за ознаками специфічної люмінесценції у випадку ультрафіолетового випромінювання. Використовується для виявлення регульованих шкідливих або шкідливих організмів в насіннєвому матеріалі, зерні зернових і технічних культур та продуктах їх переробки тощо.

Метод Г. Н. Дорогіна – включає виявлення зооспорангіїв збудника раку картоплі на поверхні підземних частин рослин, рослинних рештках, у ґрунті за допомогою центрифугування водного змиву. Використовується для виявлення

регульованих шкідливих або шкідливих організмів у ґрунті, торфі, на картоплі, садивному матеріалі, у добривах тваринного і рослинного походження тощо.

Метод К.Є. Шарікова – включає визначення наявності зооспорангіїв збудника раку картоплі в легких субпіщаних і чорноземних ґрунтах. Також використовується для виявлення регульованих шкідливих організмів або шкідливих організмів в торфі, ґрунті, добривах тваринного і рослинного походження тощо.

У разі виявлення спор здійснюється ідентифікація збудника грибкових хвороб рослин методом мікроскопії з приготуванням тимчасового або постійного мікропрепарату.

Також для ідентифікації використовують метод полімеразної ланцюгової реакції ПЛР.

5. Фітогельмінтологічний аналіз включає методи виявлення у лабораторних умовах та ідентифікації фітопаразитичних нематод в об'єктах регулювання.

Фітогельмінтологічний аналіз проводиться за допомогою:

лійкового методу Бермана;

методу паперових смуг;

методу промивання на ситах;

методу виділення галових і несправжніх галових нематод,

методу Таржана;

інших методів (відповідно до міжнародних та національних стандартів, інструкцій та рекомендацій).

Для виділення та визначення видів нематод на всіх стадіях їх розвитку пріоритетними методами є: лійковий метод Бермана, метод промивання на ситах, метод паперових смуг і метод виділення галових і несправжніх галових нематод.

Лійковий метод Бермана – включає виділення всіх стадій нематод із субстрату у воду та подальшу ідентифікацію. Використовується для виявлення

нематод у свіжих овочах (цибулинах), бульбах та коренеплодах, деревині, насіннєвому матеріалі бобових, садивному матеріалі, ґрунті тощо.

Метод паперових смуг – включає відмулювання та фільтрацію наважки ґрунту, внаслідок чого відбувається осадження цист на смужках фільтрувального паперу. Використовується для виявлення організмів у торфі, ґрунті, добривах тваринного і рослинного походження тощо.

Метод промивання на ситах – включає промивання ґрунту крізь сита різного діаметра, виявлення та ідентифікацію нематод. Використовується для виявлення нематод у ґрунті, торфі, добривах тваринного і рослинного походження тощо.

Метод виділення галових і несправжніх галових нематод – включає механічне виділення самок галових і несправжніх галових нематод з тканини коренів рослин. Використовується для виявлення галових і несправжніх галових нематод на садивному матеріалі, коренеплодах, бульбах тощо.

Метод Таржана – включає стимулювання виходу нематод з тканин коренів і подальшому змиванні їх водою в чашку Петрі для підрахунку та ідентифікації. Використовується для виявлення нематод на садивному матеріалі, коренеплодах, бульбах тощо.

У випадку виявлення нематод здійснюється їх ідентифікація:

морфологічним та морфометричним методами без приготування мікропрепарату;

морфологічним та морфометричним методами з приготуванням мікропрепарату;

з використанням полімеразної ланцюгової реакції ПЛР.

6. Бактеріологічний аналіз включає методи виявлення у лабораторних умовах та ідентифікації збудників бактеріологічних хвороб рослин в об'єктах регулювання.

Бактеріологічний аналіз проводиться за допомогою:

макроскопічного методу;

анатомічного методу;
 біологічного методу;
 люмінесцентного методу;
 серологічного методу;
 імуофлюоресцентного методу (ІФ);
 методу імуоферментного аналізу (ІФА);
 методу ПЛР (полімеразно-ланцюгової реакції);
 інших методів (у відповідності до міжнародних та національних стандартів, інструкцій та рекомендацій).

Макроскопічний метод – включає відбір зі зразка щуплого, недорозвиненого насіння, насіння з різними плямистостями або зміною кольору, а також інших частин рослин, та виявити симптоми ураження фітопатогенними бактеріями.

Анатомічний метод – включає виявлення внутрішньої зараженості рослин мікроскопіюванням незабарвлених і забарвлених за Грамом зрізів внутрішніх тканин. Зафарбовані препарати оглядають під мікроскопом з імерсійною системою. На добре виготовлених зрізах видно бактерії, які містяться в тканинах рослин і, особливо, судинах. Використовується для виявлення регульованих шкідливих або шкідливих організмів в садивному матеріалі, коренеплодах, бульбах тощо.

Біологічний метод – включає виявлення внутрішнього (прихованого) ураження насіння та інших частин рослин збудниками бактеріальних хвороб рослин. Ідентифікацію виділених бактерій здійснюють за їх морфологічними, культуральними і фізіологічними особливостями. Використовується для виявлення та ідентифікації регульованих шкідливих організмів або шкідливих організмів у насіннєвому та садивному матеріалі, бульбах і коренеплодах, баштанних культурах тощо та є пріоритетним серед інших методів для проведення бактеріологічного аналізу.

Люмінесцентний метод – включає виявлення внутрішньої (прихованої) інфекції в тканинах рослин за ознаками специфічної люмінесценції за

ультрафіолетового чи синьо-фіолетового опромінювання. Люмінесцентний метод можна застосовувати для виявлення зараженості насіння зі світлозабарвленою оболонкою. Використовується для виявлення регульованих шкідливих або шкідливих організмів в насіннєвому матеріалі, коренеплодах, бульбах тощо.

Серологічний метод – заснований на властивості виділеного штаму бактерій, що спричиняє хворобу рослин, позитивно реагувати на сироватку, імунну до штаму цих бактерій, реакцією аглютинації, яку здійснюють такими способами:

макроскопічним у пробірках;

мікроскопічним у роздавленій або висячій краплі на предметному скельці;

прискореним методом Нобля з застосуванням концентрованих аглютинувальних сироваток.

Серологічний метод використовується для виявлення регульованих шкідливих організмів або шкідливих організмів у насіннєвому та садивному матеріалі, бульбах та коренеплодах, баштанних культурах, тощо.

Імунофлюоресцентний метод (ІФ) – використовується для визначення антигенів збудників бактеріозів рослин та базується на здатності імуноглобуліну необоротно зв'язуватись з флюоресцентними барвниками (флюорохромами) без втрати антитільної активності і здібності зв'язувати антигени. Імунні комплекси, що утворюються при зв'язуванні антигенів міченими антитілами, виявляють за допомогою люмінесцентного мікроскопа. При опроміненні ультрафіолетовим, фіолетовим або синім світлом виявляється специфічне люмінесцентне світіння. Використовується для виявлення регульованих шкідливих організмів або шкідливих організмів в насіннєвому, садивному матеріалі, бульбах, коренеплодах та баштанних культурах.

Метод імуноферментного аналізу (ІФА) – базується на імунологічній реакції антигену з відповідним антитілом з утворенням комплексу антиген - антитіло, для виявлення якого використовують кон'юганти антигену, антитіла

або обидва компоненти цієї реакції з ферментами. Індикатором реакції є здатність ензимів викликати руйнування субстрату з утворенням забарвленого продукту. Використовується для виявлення та ідентифікації регульованих шкідливих організмів або шкідливих організмів у насіннєвому та садивному матеріалі, коренеплодах, бульбах, баштанних культурах тощо.

Метод ПЛР (полімеразно-ланцюгова реакція) – метод молекулярної біології, що використовується для значного збільшення малих концентрацій бажаних фрагментів ДНК (нуклеїнових кислот) в біологічному матеріалі (зразку). Використовується для виявлення та ідентифікації регульованих шкідливих організмів або шкідливих організмів в усіх об'єктах регулювання у насіннєвому, садивному матеріалі, коренеплодах та бульбах.

В разі виділення бактерій здійснюється їх ідентифікація:

методом мікроскопії та морфометрії з приготуванням мікропрепарату (фарбування за Грамом) та вивченням культуральних та біохімічних властивостей;

методом ПЛР (полімеразно-ланцюгової реакції).

7. Вірусологічний аналіз включає методи виявлення у лабораторних умовах та ідентифікації збудників вірусологічних хвороб рослин в об'єктах регулювання.

Вірусологічний аналіз проводиться за допомогою:

візуального методу;

методу імуноферментного аналізу (ІФА);

методу ПЛР (полімеразно-ланцюгової реакції);

інших методів (у відповідності до міжнародних та національних стандартів, інструкцій та рекомендацій).

Візуальний метод – включає виявлення в об'єктах регулювання прихованої або явної форми ураження збудниками вірусологічних хвороб рослин шляхом зовнішнього огляду в лабораторних умовах.

Метод муноферментного аналізу (ІФА) – вид імунохімічного аналізу, що базується на імунологічній реакції антигену з відповідним антитілом з утворенням комплексу антиген — антитіло, для виявлення якого використовують кон'югати антигену, антитіла або обидва компоненти цієї реакції з ферментами. Індикатором реакції є здатність ензимів викликати руйнування субстрату з утворенням забарвленого продукту. По забарвленню субстрату роблять висновок про наявність у рослинах вірусів. Використовується для виявлення та ідентифікації регульованих шкідливих або шкідливих організмів в насіннєвому, садивному матеріалі, коренеплодах та бульбах, тощо.

Метод ПЛР (полімеразно-ланцюгова реакція) – метод молекулярної біології, що використовується для значного збільшення малих концентрацій бажаних фрагментів ДНК (нуклеїнових кислот) в біологічному матеріалі (зразку). Використовується для виявлення та ідентифікації регульованих шкідливих організмів або шкідливих організмів в усіх об'єктах регулювання у насіннєвому, садивному матеріалі, коренеплодах та бульбах.

8. У випадку неможливості застосування зазначених у цьому розділі методів фітосанітарної експертизи (аналізів) до об'єктів регулювання з метою виявлення та/або ідентифікації виявлених регульованих шкідливих організмів або шкідливих організмів, та/або відсутності таких методів у міжнародних, національних стандартах, інструкціях і рекомендаціях, фітосанітарна лабораторія може проводити аналізи іншими методами, розробленими та валідованими фітосанітарною лабораторією, відповідно до вимог описаних в спеціалізованих виданнях, науково обґрунтованих інструкціях і матеріалах, або які визначені фітосанітарними заходами чи фітосанітарними заходами країни імпорту чи міжнародними договорами України.

Додаток 1
до Методів інспектування, огляду, у
тому числі відбору зразків, та
проведення фітосанітарної
експертизи (аналізів)
(пункт 4 глави 1 розділу IV)

РОЗРАХУНОК РОЗМІРУ ЗРАЗКІВ ЗА МЕТОДОМ ГІПЕРГЕОМЕТРИЧНОГО РОЗПОДІЛУ

При змінних рівнях виявлення та в залежності від розміру партії для
рівнів достовірності 80 % та 90 %:

Кількість одиниць в партії	P = 80 % (рівень достовірності) % рівень виявлення × ефективність виявлення					P = 90 % (рівень достовірності) % рівень виявлення × ефективність виявлення				
	рівень зараженості					рівень зараженості				
	5	2	1	0,5	0,1	5	2	1	0,5	0,1
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
100	27	56	80	—	—	37	69	90	—	—
200	30	66	111	160	—	41	87	137	180	—
300	30	70	125	240*	—	42	95	161	270*	—
400	31	73	133	221	—	43	100	175	274	—
500	31	74	138	277*	—	43	102	184	342*	—
600	31	75	141	249	—	44	104	191	321	—
700	31	76	144	291*	—	44	106	196	375*	—
800	31	76	146	265	—	44	107	200	350	—
900	31	77	147	298*	—	44	108	203	394*	—
1 000	31	77	148	275	800	44	108	205	369	900
2 000	32	79	154	297	1106	45	111	217	411	1368
3 000	32	79	156	305	1246	45	112	221	426	1607
4 000	32	79	157	309	1325	45	113	223	434	1750
5 000	32	80	158	311	1376	45	113	224	439	1845

Продовження додатка 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
6 000	32	80	159	313	1412	45	113	225	443	1912
7 000	32	80	159	314	1438	45	114	226	445	1962
8 000	32	80	159	315	1458	45	114	226	447	2000
9 000	32	80	159	316	1474	45	114	227	448	2031
10 000	32	80	159	316	1486	45	114	227	449	2056
20 000	32	80	160	319	1546	45	114	228	455	2114
30 000	32	80	160	320	1567	45	114	229	456	2216
40 000	32	80	160	320	1577	45	114	229	457	2237
50 000	32	80	160	321	1584	45	114	229	458	2250
60 000	32	80	160	321	1588	45	114	229	458	2258
90 000	32	80	160	321	1595	45	114	229	459	2273
100 000	32	80	160	321	1596	45	114	229	459	2276
200 000	32	80	160	321	1603	45	114	229	459	2289

При змінних рівнях виявлення та в залежності від розміру партії для рівнів достовірності 95 % та 99 %:

Кількість одиниць в партії	Р = 95 % (рівень достовірності) % рівень виявлення × ефективність виявлення					Р = 99 % (рівень достовірності) % рівень виявлення × ефективність виявлення				
	рівень зараженості					рівень зараженості				
	5	2	1	0,5	0,1	5	2	1	0,5	0,1
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
25	24*	—	—	—	—	25*	—	—	—	—
50	39*	48	—	—	—	45*	50	—	—	—
100	45	78	95	—	—	59	90	99	—	—

Продовження додатка 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
200	51	105	155	190	–	73	136	180	198	–
300	54	117	189	285*	–	78	160	235	297*	–
400	55	124	211	311	–	81	174	273	360	–
500	56	129	225	388*	–	83	183	300	450*	–
600	56	132	235	379	–	84	190	321	470	–
700	57	134	243	442*	–	85	195	336	549*	–
800	57	136	249	421	–	85	199	349	546	–
900	57	137	254	474*	–	86	202	359	615*	–
1 000	57	138	258	450	950	86	204	368	601	990
2 000	58	143	277	517	1553	88	216	410	737	1800
3 000	58	145	284	542	1895	89	220	425	792	2353
4 000	58	146	288	556	2108	89	222	433	821	2735
5 000	59	147	290	564	2253	89	223	438	840	3009
6 000	59	147	291	569	2358	90	224	442	852	3214
7 000	59	147	292	573	2437	90	225	444	861	3373
8 000	59	147	293	576	2498	90	225	446	868	3500
9 000	59	148	294	579	2548	90	226	447	874	3604
10 000	59	148	294	581	2588	90	226	448	878	3689
20 000	59	148	296	589	2781	90	227	453	898	4112
30 000	59	148	297	592	2850	90	228	455	905	4268
40 000	59	149	297	594	2885	90	228	456	909	4348
50 000	59	149	298	595	2907	90	228	457	911	4398
60 000	59	149	298	595	2921	90	228	457	912	4431
70 000	59	149	298	596	2932	90	228	457	913	4455
80 000	59	149	298	596	2939	90	228	457	914	4473
90 000	59	149	298	596	2945	90	228	458	915	4488

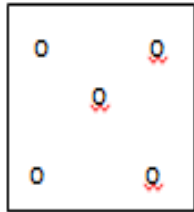
Продовження додатка 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
100 000	59	149	298	596	2950	90	228	458	915	4499
200 000 і більше	59	149	298	597	2972	90	228	458	917	4551

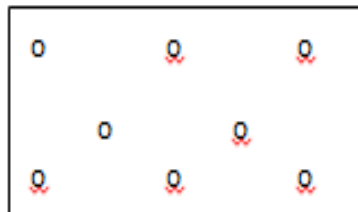
Примітка: графи, які відмічені прочерком “–”, відносяться до варіантів, застосування яких неможливо на практиці (менше однієї зараженої одиниці).

Додаток 2
до Методів інспектування, огляду,
у тому числі відбору зразків, та
проведення фітосанітарної
експертизи (аналізів)
(пункт 4 глави 1 розділу IV)

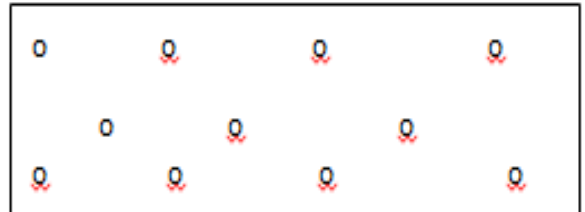
СХЕМА “КОНВЕРТУ”

А

Б

В

де:

А – одинарна схема “конверту”;

Б – подвійна схема “конверту”;

В –потрійна схема “конверту”.

Додаток 3
до Методів інспектування, огляду,
у тому числі відбору зразків, та
проведення фітосанітарної
експертизи (аналізів)
(пункт 15 глави 2 розділу IV)

**РОЗМІР ЗРАЗКІВ ОБ'ЄКТІВ РЕГУЛЮВАННЯ
ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ФІТОСАНІТАРНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ (АНАЛІЗІВ)**

Об'єкт регулювання	Розмір середнього зразка	Примітка
1	2	3
1. Зернові культури **		
Кукурудза: в зерні в качанах	1500 г 25 шт.	
Пшениця, тритикале, меслин, жито, ячмінь, овес, рис	1000 г	
Просо, сорго зернове, чумиза, канаркова трава, гречка	500 г	
Могар, сорго, просо африканське, кіноа та інші зернові культури	250 г	
Зерно злаків, оброблене іншими способами (лущене, плющене, пластівці, обрушене, у вигляді січки або подрібнене тощо), зародки зерна злаків, цілі, плющені, у вигляді пластівців або мелені	500 г	
2. Зернобобові культури **		
Боби кінські	2000 г	
Горох, квасоля, нут, сочевиця, чина, маш, боби соєві, інші зернобобові (подрібнені або неподрібнені)	1000 г	
Солод смажений або несмажений	1000 г	
Арахіс смажений або не приготовлений іншим способом, лущений або не лущений, подрібнений або неподрібнений	1000 г	
3. Олійні та технічні культури **		
Соняшник, рицина, бавовник, (подрібнені або неподрібнені)	1000 г	
Коноплі, льон, сафлор, чіа (подрібнені або неподрібнені)	500 г	

1	2	3
Ріпак, кольза, свиріпа, кунжут, лялеманція, перила, гірчиця, інші олійні та технічні культури (більше 4 мм) (подрібнені або неподрібнені)	500 г	
Рижій, мак, інші олійні та технічні культури (від 2 до 4 мм включно) (неподрібнені)	100 г	
4. Продукти переробки зернових, зернобобових, олійних і технічних культур **		
Крупа неподрібнена – рисова, гречана, пшенична, перлова, вівсяна, пшоно тощо	1000 г	
Крупа дроблена	500 г	
Борошно пшеничне, пшенично-житнє, інших зернових культур, з насіння чи плодів олійних культур; тонкого або грубого помелу; гранули із зерна злаків; порошок із сушених бобових овочів тощо	500 г	
Висівки, дерть, кормове борошно, клітковина, шкаралупи та інші залишки від просіювання, помелу або інших способів переробки зерна злаків або зернобобових культур негранульовані	500 г	
Шрот, макуха та інші тверді залишки, одержані при виробництві рослинних жирів та олій, гранульовані	500 г	
Шрот, макуха та інші тверді залишки, одержані при виробництві рослинних жирів та олій, немелені або мелені, негранульовані	1000 г	
Копра, інші культури, що не відносяться до зернових, зернобобових, олійних і технічних культур	500 г	
5. Насіння ***		
Насіння кукурудзи	1000 г	350 г*
Насіння пшениці, тритикале, маслина, жита, ячменю, вівса, рису	1000 г	50 г*
Насіння проса, канаркової трави, гречки	250 г	50 г*
Насіння інших зернових культур	250 г	100 г*
Насіння бобів, сої	500 г	
Насіння гороху, квасолі, нуту, сочевиці, чини, маша (вігні)	500 г	
Насіння соняшника	1000 г	100 г*

1	2	3
Насіння бавовнику, рицини	500 г	200 г*
Насіння конопель, льону, сафлору	250 г	20 г*
Насіння ріпаку, кунжуту, гірчиці	250 г	20 г*
Насіння рижю, маку	100 г	10 г*
Насіння баштанних культур – кавуни, кабачки, патисони, гарбузи та інші	250 г	
Насіння інших овочевих і зеленних крупнонасіненних культур (більше 4 мм) – пастернак, ревінь, артишок та інші	100 г	
Насіння огірків та динь	100 г	50 г*
Насіння помідорів, редьки, редиски, капусти та перцю	30 г	
Насіння інших середньонасіненних овочевих і зеленних культур – помідори, редька, редиска, кріп, цибуля-чорнушка, перець та інші	50 г	30 г*
Насіння інших дрібнонасіненних овочевих і зеленних культур – капуста, салат, петрушка, морква, селера, шпинат, щавель та інші	20 г	10 г*
Насіння інших крупнонасіненних олійних і технічних культур	250 г	150 г*
Насіння інших середньонасіненних олійних і технічних культур – кмин та інші	100 г	
Насіння інших дрібнонасіненних олійних і технічних культур	50 г	
Насіння крупнонасіненних квіткових і декоративних культур, лікарських та інших трав – люпин, настурція, горошок запашний, аспарагус, гарбузи фігурні, пальма, нагідки, немофіла, цикламен, жоржини однорічні та інші	50 г	10 г*
Насіння середньонасіненних квіткових і декоративних культур, лікарських та інших трав – айстра, чорнобривці, агератум, алісум, гвоздика, геліотроп, кларків та інші	15 г	
Насіння дрібнонасіненних квіткових і декоративних культур, лікарських та інших трав – петунія, бегонія, лобелія, тютюн запашний, портулак та інші	5 г	

1	2	3
Насіння дрібнонасінневих квіткових і декоративних культур, лікарських та інших трав (з розміром насінини менше 1 мм)	1 г	
Насіння крупнонасінневих кормових і газонних трав, крім злакових трав – еспарцет, люпин, чина лісова та інші	500 г	50 г*
Насіння злакових трав; насіння середньонасінневих та дрібнонасінневих кормових і газонних трав – грястиця збірна, житняк, костриця, райграс, суданська трава, мітлиця, тонконіг, стоколос, конюшина, люцерна, серадела, буркун, тимофіївка та інші	250 г	50 г*
Насіння крупнонасінневих та середньонасінневих декоративних листяних і хвойних дерев та чагарників – абрикос, слива, алича, дуб, граб, кедр, яблуня, груша, айва, горобина, жимолость, бересклет, клен, сосна, ялина та інші	100 г	
Насіння дрібнонасінневих декоративних листяних і хвойних дерев та чагарників – тополя, смородина, шовковиця, туя, береза та інші	15 г	
6. Насіннєва і продовольча картопля ****		
Картопля насіннєва (включаючи бульби)	200 шт.	
Картопля продовольча свіжа або охолоджена	30 шт.	
Мікророслини і мікробульби картоплі <i>in vitro</i> (у пробірках)	1 шт.	
7. Садивний матеріал ****		
Саджанці (сіянці) винограду, плодових, ягідних, субтропічних, горіхоплідних, цитрусових, декоративних і лісових культур та інші живі рослини (включаючи їхнє коріння)	5 шт.	
Живці, відводки (відростки) та підщепи винограду, плодових, ягідних, субтропічних, горіхоплідних, цитрусових, декоративних і лісових культур	10 шт.	
Цибулини, бульби, кореневі бульби, бульбоцибулини, кореневища квіткових і декоративних культур, включаючи розгалужені, що знаходяться в стані вегетативного спокою, вегетації або цвітіння; рослини і корені цикорію	25 шт.	
Цибуля-сівок, часник (зубок, насіння з повітряної коробочки, сівок)	1000 г	

1	2	3
Розсада овочевих, ягідних, квіткових і декоративних культур	15 шт.	
8. Горшкові рослини ****		
Горшкові рослини	5 шт.	
9. Зрізані квіти, гілки і листя призначені для складання букетів, гілки хвойних і листяних дерев та різдвяних дерев ****		
Зрізані квіти, гілки і листя призначені для складання букетів або для декоративних цілей, свіжі, крім орхідей	15 шт.	
Орхідеї свіжі	5 шт.	
Квіти і бутони засушені, вибілені, пофарбовані, просочені або оброблені іншими способами	200 г	
Листя, гілки та інші частини рослин без квітів або пуп'янків, трави, мохи та лишайники, придатні для складання букетів або для декоративних цілей, свіжі, засушені без подальшої обробки	200 г	
Зрізані гілки хвойних, листяних та різдвяних дерев	7 шт.	
10. Овочі свіжі або охолоджені ****		
Томати	10 шт.	
Перець	7 шт.	
Баклажани	5 шт.	
Томати чері	500 г	
Цибуля ріпчаста, цибуля шалот, часник, цибуля-порей та інші цибулинні овочі	10 шт.	
Капуста білокачанна, капуста цвітна	3 шт.	
Капуста брюсельська	500 г	
Кольрабі, капуста листова і аналогічні їстівні овочі із роду капустяні (Brassica spp.)	5 шт.	
Огірки	10 шт.	
Корнішони	500 г	
Бобові овочі, лущені або нелущені	500 г	
Інші овочі та гриби	500 г	
11. Коренеплоди свіжі або охолоджені****		
Морква, редис та інші аналогічні їстівні коренеплоди	10 шт.	
Буряк столовий, буряк цукровий, ріпа, бруква, козлородник, селера і інші аналогічні їстівні коренеплоди	5 шт.	

1	2	3
Маніок, маранта, салеп, земляна груша або топінамбур, солодка картопля або батат і аналогічні коренеплоди чи бульби з високим вмістом крохмалю або інуліну	10 шт.	
Маніок, маранта, салеп, земляна груша або топінамбур, солодка картопля або батат і аналогічні коренеплоди чи бульби з високим вмістом крохмалю або інуліну, нарізані скибочками; серцевина на сагової пальми	1000 г	
12. Фрукти свіжі ****		
Яблука, груші, айва, манго, авокадо, ківі, хурма	10 шт.	
Вишня, черешня, сливи, абрикоси та терен, фініки, інжир, гуаява, мангостан або гарцинія, фейхоа та інші	1000 г	
Персики, включаючи нектарини	10 шт.	
Банани, включаючи плантайни	5 шт.	
Цитрусові та тропічні крупноплідні – ананаси, папайя, помело, грейпфрути і інші аналогічні плоди	3 шт.	
Цитрусові (апельсини, лимони, мандарини, клементини)	10 шт.	
Виноград	1000 г	
Інші фрукти	1000 г	
13. Зеленні культури свіжі або охолоджені ****		
Салат-латук (<i>Lactuca sativa</i>), цикорій (<i>Cichorium spp.</i>), інші види салату, у тому числі і в горщиках	500 г	не менше 5 шт.
Овочі в пучках (спаржа, мангольд, стеблова селера та інші)	500 г	не менше 5 шт.
Інші зеленні культури, у тому числі в споживчій упаковці, у пучках та в горщиках	500 г	не менше 5 шт.
14. Ягідні культури свіжі або охолоджені ****		
Плоди суниці, малини, ожини, смородини, агрусу, журавлини та інші	500 г	не менше однієї споживчої упаковки
15. Баштанні культури свіжі ****		
Гарбузи, дині, кавуни	3 шт.	
Патисони та кабачки	5 шт.	

1	2	3
16. Сушені плоди, овочі, коренеплоди, спеції та чай **		
Виноград сушений	500 г	
Цитрусові плоди сушені	500 г	
Фініки, інжир, ананаси, авокадо, гуаява, манго та мангостан, або гарцинія, інші фрукти, їх суміші, сушені, у т.ч. суміші з горіхами	500 г	
Плоди суниці, малини, ожини, смородини, агрусу, журавлини та інші сушені	500 г	
Банани, включаючи плантайни, сушені	500 г	не менше однієї споживчої упаковки
Овочі бобові сушені, лущені, очищені від насінневої шкірки або неочищені, колоті або неколоті	500 г	не менше однієї споживчої упаковки
Маніок, маранта, салеп, земляна груша або топінамбур, солодка картопля або батат і аналогічні коренеплоди чи бульби з високим вмістом крохмалю або інуліну, сушені, цілі або нарізані скибочками або у вигляді гранул; серцевина сагової пальми	500 г	не менше однієї споживчої упаковки
Спеції, прянощі (перець чорний, кориця, імбир, хмелі-сунелі та ін.), лікарські рослини сушені, чай зелений, чай чорний, мате або парагвайський чай	250 г	не менше однієї споживчої упаковки
17. Горіхи, ядра горіхів, кісточки абрикосів, персиків, слив, і їх ядра, зерна кави, какао-бобів **		
Горіхи кокосові, горіхи бразильські, горіхи кеш'ю, інші горіхи, свіжі або сушені, очищені від шкаралупи або неочищені, із шкіркою або без шкірки	500 г	
Кісточки абрикосів, персиків (в тому числі нектаринів), слив, і їх ядра	500 г	
Кава несмажена, з кофеїном або без кофеїну; замінники кави з вмістом кави в будь-якій пропорції	500 г	
Какао-боби, цілі або розмелені, сирі або смажені; шкаралупи, шкірки (лушпайки) та інші відходи з какао	500 г	

1	2	3
18. Інші матеріали **		
Ґрунт, субстрати, міцелій грибів	250 куб. см (г)	
Змітки	до 100 куб. см (г)	
Торф (включаючи торф'яний дрібняк), агломерований або неагломерований	250 куб. см (г)	
Добрива тваринного або рослинного походження, змішані або незмішані, хімічно оброблені або необроблені; добрива, одержані змішуванням або хімічною обробкою продуктів тваринного або рослинного походження	500 куб. см (г)	
Солома, сіно	1000 г	
Рослини, частини рослин (включаючи насіння і плоди), які використовуються в парфумерії, фармації або інсектицидних, фунгіцидних або аналогічних цілях, свіжі чи сушені, цілі, подрібнені, або мелені	300 г	не менше 3 споживчих упаковок за умови, що вага однієї такої упаковки не перевищує 100 г
Рослинно-волокнисті матеріали – бавовна-сирець, волокна (куделя) льону, конопель та інші	500 г	
Інші матеріали не включені до переліку об'єктів регулювання для цілей контролю за переміщенням територією України та до переліку об'єктів регулювання для цілей імпорту, експорту та реекспорту	200 г / 200 мл / 200 куб. см	

Примітки:

При формуванні зразків в упаковці виробника відбираються цілі, непошкоджені упаковки кожного об'єкта регулювання.

** Маса зразка насіння для селекційних, дослідних робіт і експонування та дослідних зразків сортів для цілей експертизи заявки.*

**** Допустиме відхилення фактичної маси зразка ± 10 %.**

У разі відсутності регульованих шкідливих або шкідливих організмів на вимогу власника – після проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) залишки зразка або арбітражного зразка можуть бути повернені в партію об'єктів регулювання.

***** Допустиме відхилення фактичної маси зразка ± 10 %. Якщо маса зразка складає 50 г і менше – відхилення в сторону зменшення не допускається.**

Допустиме відхилення розміру насіння $\pm 0,3$ мм.

У разі відсутності регульованих шкідливих або шкідливих організмів на вимогу власника – після проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) залишки зразка або арбітражного зразка можуть бути повернені в партію об'єктів регулювання.

Допустиме відхилення маси/об'єму зразка ± 10 %.

****** Зразок формується з найбільш підозрілих та пошкоджених об'єктів регулювання.**

Допустиме відхилення маси/об'єму зразка ± 10 %.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України “Про затвердження Методів інспектування, огляду, у тому числі відбору зразків, та проведення фітосанітарної експертизи (аналізів)”

1. Резюме

Встановлення методів інспектування, огляду, у тому числі відбору зразків об’єктів регулювання, та проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) здійснюється відповідно до:

статей 5, 16 та 30 Закону України “Про карантин рослин” (далі – Закон);
постанови Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2019 року № 1177 “Деякі питання реалізації Закону України “Про карантин рослин” (далі – Постанова);

положень міжнародних стандартів з фітосанітарних заходів (МСФЗ) № 23, № 27, № 31, стандартів з фітосанітарних заходів Європейської та Середземноморської організації захисту рослин РМ 3, РМ 7, інших міжнародних стандартів, інструкцій, а також рекомендацій щодо фітосанітарних заходів.

2. Проблема, яка потребує розв’язання

Україна приєдналась до Міжнародної конвенції про захист рослин (далі – Конвенція) у 2006 році (Указ Президента України від 31 січня 2006 року № 81/2006).

Основною метою Конвенції є забезпечення спільних і ефективних дій, спрямованих на запобігання занесенню до складу рослинного чи тваринного світу і поширенню шкідників рослин і рослинних продуктів та сприяння застосуванню відповідних заходів для боротьби з ними.

Відповідно до Конвенції, договірні сторони беруть на себе відповідальність за виконання в межах своєї території усіх її вимог, у тому числі щодо:

видачі сертифікатів на вантажі рослин, рослинних продуктів й інших регульованих об’єктів щодо фітосанітарних правил договірної сторони, що імпортує;

спостереження за рослинами у період вегетації та під час їх зберігання з метою інформування про появу і поширення шкідників, а також про заходи боротьби з цими шкідниками;

огляду вантажів рослин і рослинних продуктів, що переміщуються в рамках міжнародної торгівлі, та огляду інших об’єктів з метою запобігання введенню до складу рослинного чи тваринного світу і/або поширенню шкідників тощо.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00 по 30.03.2022 0:00

Мінекономіки

2603-02/74586-03 від 17.12.2020
10:43:28

Для забезпечення виконання таких вимог в Україні розроблено та прийнято ряд нормативно-правових актів, які в окремих питаннях є фрагментарними. Тому існує потреба у систематизації методів проведення фітосанітарної експертизи (аналізів), запровадженні уніфікованого підходу і встановленні прозорих та чітких механізмів взаємодії органів державної влади і бізнесу.

Крім того, Законом передбачено проведення таких фітосанітарних процедур як інспектування, огляд та фітосанітарна експертиза (аналізів) об'єктів регулювання з метою запобігання проникнення на територію України регульованих шкідливих організмів та подальшого їх поширення.

На сьогодні ці питання регулюються Законом, Постановою і такими Державними стандартами України:

ДСТУ 3354-96 “Методи ентомологічної експертизи продуктів запасу”;

ДСТУ 3355-96 “Продукція сільськогосподарська рослинна. Методи відбору проб у процесі карантинного огляду та експертизи” (далі – ДСТУ 3355-96);

ДСТУ 4009-2001 “Методи гербологічної експертизи підкарантинних матеріалів”;

ДСТУ 4180:2003 “Методи мікологічної експертизи підкарантинних матеріалів”;

ДСТУ 4709:2006 “Методи бактеріологічної експертизи”;

ДСТУ 7406:2013 “Методи фітогельмінтологічної експертизи об'єктів регулювання”.

Водночас, ДСТУ 3355-96 діє з 1997 року, зміни до нього не вносились, тому він є застарілим і потребує заміни. Розміри середніх проб рослинної сільськогосподарської продукції у процесі огляду та фітосанітарної експертизи (аналізів), вказані у ДСТУ 3355-96 розраховані у відповідності до технічних можливостей обладнання, яке використовувалось на момент прийняття зазначеного державного стандарту. Наразі лабораторне обладнання для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) удосконалене значним чином і для проведення лабораторних досліджень дозволяє використовувати менші розміри зразків об'єктів регулювання.

За таких обставин розміри зразків, які вимагаються відбирати під час огляду, потребують перегляду в бік їх зменшення, що в свою чергу зменшить навантаження на бізнес-спільноту.

3. Суть проєкту акта

Проектом наказу визначаються:

методи інспектування, огляду, у тому числі відбору зразків, в залежності від об'єкту регулювання, способу його транспортування та зберігання;

процедури відбору виїмок від об'єктів регулювання в залежності від застосовуваного методу огляду, у тому числі відбору зразків;

способи формування об'єднаних і середніх проб об'єктів регулювання, їх розмірів;

розміри зразків об'єктів регулювання для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів);

методи проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) та механізмів їх застосування.

4. Вплив на бюджет

Реалізація положень проєкту наказу не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевого бюджетів.

5. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт наказу не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю.

Проєкт наказу не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Проєкт наказу не потребує проведення консультацій з громадськістю.

Прогноз впливу реалізації наказу на ключові інтереси заінтересованих сторін внаслідок прийняття проєкту наказу наведено у додатку до пояснювальної записки (додається).

6. Прогноз впливу

Реалізація проєкту наказу матиме позитивний вплив на ключові інтереси держави, зокрема дасть змогу врегулювати питання діяльності територіальних органів Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

Реалізація проєкту наказу не матиме негативного впливу:

на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання;

на громадян, розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад;

на екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами;

на ринок праці, рівень зайнятості населення, громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп, інші суспільні відносини.

7. Позиція заінтересованих органів

Проект наказу потребує погодження з Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Державною регуляторною службою України та підлягає державній реєстрації в Міністерстві юстиції України.

8. Ризики та обмеження

У проекті наказу відсутні положення, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

Проект наказу не містить положень, що впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

У проекті наказу відсутні положення, що містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Проект наказу не містить положень, що створюють підстави для дискримінації.

У проекті наказу відсутні положення, що стосуються інших ризиків та обмежень, що можуть виникнути під час його реалізації.

Громадська антикорупційна та/або громадська антидискримінаційна експертиза проекту наказу не проводилась.

Проект наказу не стосується питань інформатизації, електронного урядування, формування і використання національних електронних інформаційних ресурсів, розвитку інформаційного суспільства, електронної демократії, надання адміністративних послуг або цифрового розвитку.

9. Підстава розроблення проекту акта

Проект наказу розроблено на підставі статей 5, 16 та 30 Закону України “Про карантин рослин”.

**Міністр розвитку економіки, торгівлі
та сільського господарства України**

Ігор ПЕТРАШКО

_____ 2020 р.

Додаток
до пояснювальної записки до проєкту
наказу Міністерства розвитку економіки,
торгівлі та сільського господарства
України “Про затвердження Методів
інспектування, огляду, у тому числі
відбору зразків, та проведення
фітосанітарної експертизи (аналізів)”

ПРОГНОЗ ВПЛИВУ

**реалізації проєкта наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України
“Про затвердження Методів інспектування, огляду, у тому числі відбору зразків, та проведення
фітосанітарної експертизи (аналізів)” на ключові інтереси заінтересованих сторін**

1. Суть проєкту акта: Встановлення методів інспектування, огляду, у тому числі відбору зразків об’єктів регулювання, та проведення фітосанітарної експертизи (аналізів), а також:
механізмів відбору виїмок від об’єктів регулювання в залежності від застосовуваного методу огляду, у тому числі відбору зразків;
способів формування об’єднаних і середніх проб об’єктів регулювання, їх розмірів;
розмірів зразків об’єктів регулювання для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів);
методів проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) та механізмів їх застосування.

2. Вплив на ключові інтереси заінтересованих сторін

Заінтересова- на сторона	Ключовий інтерес	Очікуваний вплив на ключовий інтерес, позитивний (+) або негативний (-)		Пояснення (чому саме реалізація акта призведе до впливу)
		Короткостроко-	Середньостроко-	

		вий вплив (до року)	вий вплив (більше року)	
Громадяни	Споживання продукції рослинного походження належного фітосанітарного стану	позитивний	позитивний	Чіткі та прозорі правила здійснення огляду, у тому числі відбору зразків від рослин та рослинних продуктів.
Суб'єкти господарювання (виробники, експортери, імпортери)	Прозорі та зрозумілі правила проведення фітосанітарних процедур при здійсненні інспектування, огляду, у тому числі відбору зразків, та проведення фітосанітарної експертизи (аналізів)	позитивний	позитивний	Запровадження уніфікованого підходу, осучаснення і систематизація методів інспектування, огляду, у тому числі відбору зразків, проведення фітосанітарної експертизи (аналізів). Врегулювання питання щодо встановлення: методів інспектування, огляду, у тому числі відбору зразків, в залежності від об'єкту регулювання, способу його транспортування та зберігання; механізмів відбору виїмок від об'єктів регулювання в залежності від застосовуваного методу огляду, у тому числі відбору зразків; способів формування об'єднаних і середніх проб об'єктів регулювання, їх розмірів; розмірів зразків об'єктів регулювання для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів); методів проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) та механізмів їх застосування.
Держава	Забезпечення належного рівня фітосанітарного захисту держави	позитивний	позитивний	Систематизація і встановлення загальновизнаних методів інспектування, огляду, у тому числі відбору зразків, та проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) з урахуванням вимог міжнародних стандартів з фітосанітарних заходів.

				Мінімізація репутаційних ризиків України як надійного експортера рослин, рослинної продукції при виконанні фітосанітарних заходів, встановлених країнами-імпортерами. Запобігання проникненню та/або поширенню регульованих шкідливих організмів з метою мінімізації їх негативного впливу на продовольчу безпеку держави.
--	--	--	--	--

**Аналіз регуляторного впливу
до проєкту наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського
господарства України “Про затвердження Методів інспектування, огляду,
у тому числі відбору зразків, та проведення фітосанітарної експертизи
(аналізів)” (далі – проєкт наказу)**

I. Визначення проблеми

Україна приєдналась до Міжнародної конвенції про захист рослин (далі – Конвенція) у 2006 році (Указ Президента України від 31 січня 2006 року № 81/2006).

Основною метою Конвенції є забезпечення спільних і ефективних дій, спрямованих на запобігання занесенню до складу рослинного чи тваринного світу і поширенню шкідників рослин і рослинних продуктів та сприяння застосуванню відповідних заходів для боротьби з ними.

Відповідно до Конвенції, договірні сторони беруть на себе відповідальність за виконання в межах своєї території усіх її вимог, у тому числі щодо:

видачі сертифікатів на вантажі рослин, рослинних продуктів й інших регульованих об'єктів щодо фітосанітарних правил договірної сторони, що імпортує;

спостереження за рослинами у період вегетації та під час їх зберігання з метою інформування про появу і поширення шкідників, а також про заходи боротьби з цими шкідниками;

огляду вантажів рослин і рослинних продуктів, що переміщуються в рамках міжнародної торгівлі, та огляду інших об'єктів з метою запобігання введенню до складу рослинного чи тваринного світу і/або поширенню шкідників тощо.

На сьогодні це регулювання здійснюється відповідно до Закону України “Про карантин рослин” (далі – Закон), постанови Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2019 року № 1177 “Деякі питання реалізації Закону України “Про карантин рослин” (далі – Постанова), а також Державних стандартів України.

Відповідно до вимог Закону особи, які здійснюють господарську діяльність, пов'язану з виробництвом, переробкою, зберіганням, транспортуванням, торгівлею (у тому числі міжнародною) рослинами і рослинними продуктами, зобов'язані дотримуватись фітосанітарних правил та здійснювати фітосанітарні заходи шляхом застосування фітосанітарних процедур, які включають інспектування, огляд, у тому числі відбір зразків, фітосанітарну експертизу (аналізи) тощо.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000001CC22E00A9FE8100

Підписувач Глущенко Сергій Миколайович

Дійсний з 05.03.2020 0:00:00 по 05.03.2022 0:00:00

Мінекономіки

2603-07/3637-03 від 21.01.2021 20:

Слід зазначити, що діюче законодавство стосовно фітосанітарних процедур в окремих питаннях є фрагментарним. На сьогодні методи інспектування, огляду, у тому числі відбору зразків, та проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) регулюються Законом, Постановою і такими Державними стандартами України:

ДСТУ 3354-96 “Методи ентомологічної експертизи продуктів запасу”;

ДСТУ 3355-96 “Продукція сільськогосподарська рослинна. Методи відбору проб у процесі карантинного огляду та експертизи” (далі – ДСТУ 3355-96);

ДСТУ 4009-2001 “Методи гербологічної експертизи підкарантинних матеріалів”;

ДСТУ 4180:2003 “Методи мікологічної експертизи підкарантинних матеріалів”;

ДСТУ 4709:2006 “Методи бактеріологічної експертизи”;

ДСТУ 7406:2013 “Методи фітогельмінтологічної експертизи об’єктів регулювання”.

Водночас, ДСТУ 3355-96 діє з 1997 року, зміни до нього не вносились, тому він є застарілим і потребує заміни. Розміри середніх проб рослинної сільськогосподарської продукції у процесі огляду та фітосанітарної експертизи (аналізів), вказані у ДСТУ 3355-96 розраховані у відповідності до технічних можливостей обладнання, яке використовувалось на момент прийняття зазначеного державного стандарту. Наразі лабораторне обладнання для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) удосконалене значним чином і для проведення лабораторних досліджень дозволяє використовувати менші розміри зразків об’єктів регулювання.

Крім того, лабораторне обладнання для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) вже удосконалене значним чином і для проведення лабораторних досліджень дозволяє використовувати сучасні методи фітосанітарної експертизи (аналізів), які серед іншого передбачають відбір зразків об’єктів регулювання в менших розмірах.

Відбір зразків із недоцільно завищеним розміром при здійсненні фітосанітарного контролю вантажів з об’єктами регулювання негативно впливає на суб’єктів господарювання, створюючи зайві фінансові навантаження.

Тому існує потреба у систематизації методів проведення огляду, у тому числі відбору зразків, фітосанітарної експертизи (аналізів), запровадженні уніфікованого підходу і встановленні прозорих та чітких механізмів взаємодії органів державної влади і бізнесу.

Відповідно до вищевказаного, проблема, яку пропонується врегулювати в результаті прийняття регуляторного акта, не може бути розв’язана за допомогою ринкових механізмів, а необхідність її вирішення є актуальною.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у т.ч. суб'єкти малого підприємництва	+	

II. Цілі державного регулювання

Проектом наказу визначаються:

методи інспектування, огляду, у тому числі відбору зразків, в залежності від об'єкту регулювання, способу його транспортування та зберігання;

процедури відбору виїмок від об'єктів регулювання в залежності від застосовуваного методу огляду, у тому числі відбору зразків;

способи формування об'єднаних і середніх проб об'єктів регулювання, їх розмірів;

розміри зразків об'єктів регулювання для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів);

методи проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) та механізмів їх застосування.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Збереження чинного регулювання ("status quo") – відсутність змін, запропонованих проектом наказу
Альтернатива 2	Внесення змін до Закону щодо обов'язковості застосування міжнародних стандартів в частині здійснення фітосанітарних процедур
Альтернатива 3	Погодження та затвердження проекту наказу

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
------------------	--------	---------

Альтернатива 1	Прямі вигоди відсутні	Недоцільно завищені розміри зразків об'єктів регулювання, що відбираються при здійсненні фітосанітарного контролю вантажів з об'єктами регулювання впливають на удорожчання кінцевої вартості продукції при реалізації її споживачам.
Альтернатива 2	Прямі вигоди відсутні	1) Витрати, пов'язані із розробкою та супроводженням проекту Закону України щодо внесення змін до Закону; 2) Часові витрати, пов'язані із розробкою та супроводженням проекту Закону України щодо внесення змін до Закону; 3) Відсутність єдиного підходу до трактування та застосування фітосанітарних процедур.
Альтернатива 3	Запровадження уніфікованого підходу, осучаснення і систематизація методів інспектування, огляду, відбору зразків та фітосанітарної експертизи (аналізів), а також встановлення прозорих та чітких механізмів взаємодії державних органів влади та бізнесу	Витрати, пов'язані із розробкою та супроводженням проекту наказу.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання проводилася для суб'єктів господарювання, що імпортують продукцію рослинного походження до України на підставі відомостей і даних Державної служби статистики України (далі – Держстат) та Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (далі – Держпродспоживслужба) за 2019 рік.

За даними Держстату, у 2019 році Україна експортувала продукції рослинного походження (групи УКТЗЕД 6 – 14) на суму 12 914,54 млн дол. США (25,8 % до загального обсягу експорту) та імпортувала – на суму 1 794,64 млн дол. США (3,0 % до загального обсягу імпорту). При цьому, за даними Держпродспоживслужби, протягом 2019 року було оформлено 291 692 фітосанітарних сертифікатів та 91 908 карантинних сертифікатів.

Беручи до уваги, що експорт продукції рослинного походження складає значну частину від усього експорту з України, питання, які пропонується врегулювати проектом наказу є важливими, оскільки його положення стосуються суб'єктів господарської діяльності, які здійснюють у тому числі експорт продукції рослинного походження.

Крім систематизації методів проведення огляду, у тому числі відбору зразків, фітосанітарної експертизи (аналізів), проектом наказу встановлюються осучаснені підходи до визначення розмірів відбору зразків для проведення подальшої фітосанітарної експертизи (аналізів) та встановлення фітосанітарного стану вантажів з об'єктами регулювання.

Важливо зазначити, що проектом акта не змінюються вимоги щодо розміру зразка об'єктів регулювання в бік його збільшення, а навпаки передбачається зменшення розміру зразка, який відбирається від об'єктів регулювання за окремими групами товарів (овочі, фрукти, у тому числі цитрусові, садивний матеріал та інші). Зокрема, найсуттєвіше зменшення обсягу зразка для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) стосується вантажів з цитрусовими (апельсини, лимони, мандарини тощо).

Також слід зазначити, що вибір методу інспектування, огляду, у тому числі відбору зразків та проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) безпосередньо залежить від біологічних, морфологічних, інших особливостей об'єктів регулювання та певного шкідливого організму.

За даними Держстату, у 2019 році було імпортовано вантажів з цитрусовими в обсязі 358,72 тис. тонн на суму 256,44 млн дол. США, що становить 14,29 % від загального імпорту продукції рослинного походження. Експорт цитрусових з України в 2019 році склав 0,13 тис. тонн на суму 94,6 тис. дол. США.

За даними Держпродспоживслужби, у 2019 році при здійсненні фітосанітарного контролю імпортованих вантажів з цитрусовими було відібрано 15 412 зразків для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів). При цьому, на сьогодні розмір зразка незалежно від розміру партії цитрусових складає орієнтовно: для апельсинів – 10 кг, для лимонів – 6 кг, для мандаринів – 2,5 кг.

Проектом наказу пропонується встановити розмір зразка для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) вантажів з цитрусовими (апельсини, лимони, мандарини тощо) обсягом 1 кг.

Враховуючи зазначені вище дані, контрактну вартість цитрусових, та якщо припустити, що проєкт наказу діяв би протягом 2019 року, то зменшення непрямих фінансових витрат суб'єктів господарювання при відборі зразків від вантажів з цитрусовими склало 58 792,79 дол. США.

При розрахунку оцінки впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання Мінекономіки виходило із положень частини другої статті 2 Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні". Наразі Мінекономіки не володіє інформацією щодо розподілу зазначених суб'єктів господарювання відповідно до вимог статті 55 Господарського кодексу України.

При розподілі суб'єктів господарювання, крім офіційних даних, враховувалась інформація щодо особливостей структури ринку цитрусових, його сезонності, специфіки логістики, дистрибуції та умов зберігання, каналів збуту, а також експертна інформація отримана від профільних асоціацій та інформаційно-аналітичних агентств аграрного спрямування.

Зокрема, при розподілі суб'єктів господарювання було враховано та визначено шляхом припущень, що:

- середня контрактна вартість 1 кг цитрусових при їх ввезенні на митну територію України становить 0,71 дол. США (за даними Держстату);

- цитрусові імпортуються переважно морськими шляхами з країн, де вони вирощуються;

- мінімальна партія цитрусових складається з одного контейнера, місткість якого становить близько 26 тонн;

- закупівельна вартість вантажу з цитрусовими в одному контейнері без витрат на логістику складає 18,46 тис. дол. США. При цьому, за оцінками експертів та гравців аграрного ринку, а також враховуючи особливості імпорту цитрусових, ввезення одного контейнеру не є достатньо рентабельним та не забезпечує системність ведення такої господарської діяльності;

- суб'єкт господарювання повинен мати в наявності відповідну логістичну інфраструктуру, а також місця зберігання, обладнані системами рефрижерації.

Враховуючи викладене вище, можна стверджувати, що імпорт цитрусових є високо затратним, потребує значних капіталовкладень, несе потенційні ризики та здійснюється переважно великими і середніми суб'єктами господарювання.

Запропонований розподіл суб'єктів господарювання за групами є гіпотетичним та ґрунтується на припущенні, що переважна більшість суб'єктів

господарювання відноситься до категорії середніх та великих підприємств відповідно до частини другої статті 2 Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”.

Крім того, при розподілі суб’єктів господарювання за групами бралось до уваги наступне:

імпорт цитрусових здійснюється переважно торгівельними мережами та суб’єктами господарювання, які мають відповідну логістичну інфраструктуру, а також місця зберігання, обладнані системами рефрижерації;

кількість національних та регіональних торгівельних мереж, що мають відповідні розподільчі центри.

Показник	Мікро	Малі	Середні	Великі	Разом
Кількість суб’єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	0	20	140	40	200
Питома вага групи у загальній кількості, %	0	10	70	20	100

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Прямі вигоди відсутні	1) Недоцільно завищені розміри зразків, які відбираються при здійсненні фітосанітарного контролю вантажів з цитрусовими, що у свою чергу впливає на удорожчання вартості продукції при її реалізації кінцевим споживачам. Непрямі витрати суб’єктів господарювання при здійсненні фітосанітарного контролю імпортованих вантажів цитрусових складають 71 618,96 дол. США на рік; 2) При цьому, залишаються незмінними платні послуги за здійснення фітосанітарних процедур в розмірі: за перший рік – 2 242 268 грн 00 коп; за п’ять років – 11 211 340 грн 00 коп.

Альтернатива 2	Прямі вигоди відсутні	Витрати, наведені для Альтернативи 1 (на час розробки та прийняття змін до Закону). Відсутність єдиного підходу до трактування та застосування фітосанітарних процедур.
Альтернатива 3	1) встановлення прозорих та чітких механізмів взаємодії державних органів та бізнесу; 2) передбачено зменшення навантаження на бізнес; 3) економія витрат для суб'єктів господарювання при здійсненні фітосанітарного контролю імпортованих вантажів цитрусових (за рахунок зменшення розміру зразків, які відбираються) буде складати: за перший рік – 58 792,79 дол. США; за п'ять років – 293 963,95 дол. США.	Залишаються витрати суб'єктів господарювання за платні послуги при здійсненні фітосанітарного контролю імпортованих вантажів цитрусових, які складають: за перший рік – 2 242 268 грн 00 коп.; за п'ять років – 11 211 340 грн 00 коп.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення встановлених цілей

Вибір оптимального альтернативного способу здійснено з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Вартість балів визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей, де:

4 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше не існуватиме);

3 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми не існуватимуть);

2 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаються нерозв'язаними);

1 – цілі прийняття регуляторного акта, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотири бальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	Альтернатива зберігає всі наявні недоліки, що наведені у розділі I.
Альтернатива 2	2	Альтернатива зберігає всі наявні недоліки, що наведені у розділі I.
Альтернатива 3	4	Очікується, що альтернатива дозволить досягти цілей, що зазначені в розділі II.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Прямі вигоди відсутні	Непрямі витрати суб'єктів господарювання при здійсненні фітосанітарного контролю імпортованих вантажів цитрусових складають 71 618,96 тис. дол. США на рік. Витрати суб'єктів господарювання за платні послуги при здійсненні фітосанітарного контролю імпортованих вантажів цитрусових, які складають:	Дана альтернатива є неефективною, оскільки не дозволяє вирішити поточні проблеми, що наведені у розділі I.

		за перший рік – 2 242 268 грн 00 коп.; за п'ять років – 11 211 340 грн 00 коп.	
Альтернатива 2	Прямі вигоди відсутні	Витрати, наведені для Альтернативи 1 (до моменту внесення змін до Закону)	Дана альтернатива є неефективною, оскільки не дозволяє вирішити поточні проблеми до моменту внесення змін до Закону. Також, відсутність єдиного підходу до трактування фітосанітарних процедур призведе до юридичної колізії при їх застосуванні.
Альтернатива 3	Встановлення прозорих та чітких механізмів взаємодії державних органів та бізнесу, а також зменшення навантаження на бізнес (за рахунок зменшення розміру зразків, які відбираються.	Залишаються витрати суб'єктів господарювання за платні послуги при здійсненні фітосанітарного контролю імпортованих вантажів цитрусових, які складають: за перший рік – 2 242 268 грн 00 коп.; за п'ять років – 11 211 340 грн 00 коп.	Альтернатива є прийнятною, оскільки дозволяє досягти цілей, що зазначені в розділі II.

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/ причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
---------	--	--

Альтернатива 1	Дана альтернатива не здатна вирішити проблеми, що виникають внаслідок неможливості врегулювати питання надмірного навантаження на суб'єктів господарювання	X
Альтернатива 2	Дана альтернатива є неефективною, оскільки не дозволяє вирішити поточні проблеми до моменту внесення змін до Закону. Також, відсутність єдиного підходу до трактування фітосанітарних процедур призведе до юридичної колізії при їх застосуванні.	X
Альтернатива 3	Дана альтернатива є найбільш доцільною з огляду на поточний стан проблеми та співвідношення витрат пов'язаних із запровадженням альтернативи та вигод від її впровадження.	X

Враховуючи вищенаведені позитивні та негативні сторони альтернативних способів досягнення встановлених цілей, доцільно прийняти розроблений проєкт наказу.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

З метою досягнення цілей, визначених у розділі II аналізу регуляторного впливу, пропонується погодити проєкт наказу.

Заходи, які необхідно здійснити органам влади для розв'язання проблеми:

здійснити інформування громадськості про вимоги регуляторного акта шляхом його оприлюднення на офіційному веб-сайті Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України та провести громадське обговорення проєкту наказу;

провести погодження проєкту наказу з Міністерством фінансів України, Державною регуляторною службою України, Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів;

забезпечити державну реєстрацію проєкту наказу в Міністерстві юстиції України;

довести до відома посадових осіб Держпродспоживслужби інформацію щодо положень наказу;

виконувати вимоги наказу.

Для реалізації вимог регулювання передбачено ознайомлення суб'єктів господарювання з вимогами проєкту наказу.

Розв'язання проблеми можливе лише шляхом прийняття даного проєкту наказу.

З прийняттям даного проєкту наказу:

запроваджується уніфікований підхід щодо розмірів зразків об'єктів регулювання для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів);

осучаснюються і систематизуються методи проведення фітосанітарної експертизи (аналізів);

встановлюються прозорі та чіткі механізми взаємодії державних органів та бізнесу.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Можливість виконання вимог регуляторного акта оцінюється як висока, оскільки ресурси, наявні у розпорядженні центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин та суб'єктів господарювання, на яких поширюватимуться відповідні вимоги, є достатніми для їх виконання.

Витрати центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин на виконання вимог регуляторного акта, пов'язані із необхідністю навчання його посадових осіб щодо виконання положень проєкту наказу і проведенням роз'яснювальної роботи серед зацікавлених сторін, є достатніми та будуть здійснені в рамках посадових обов'язків.

Розрахунок витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів середнього підприємництва наведено згідно з додатками 2 та 3 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта.

Державне регулювання за проєктом наказу не передбачає утворення нового державного органу або нового структурного підрозділу діючого органу.

VII. Обґрунтування строку дії акту

Враховуючи необхідність реалізації положень Закону строк дії регуляторного акту не встановлюється.

Термін набрання чинності регуляторним актом – відповідно до вимог законодавства після його офіційного опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозні значення показників результативності регуляторного акта будуть встановлюватися після набрання ним чинності.

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1) розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних із дією акта – прямих надходжень до державного бюджету не передбачається;

2) кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюється дія акта – 200, з яких великі підприємства – 40 суб'єктів, середні – 140 суб'єктів, малі – 20 суб'єктів;

3) рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень регуляторного акта – високий, оскільки проєкт наказу та відповідний аналіз регуляторного впливу оприлюднено на офіційному веб-сайті Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України;

4) час, що необхідно буде витратити суб'єктам господарювання та/або фізичним особам для виконання вимог акта – одноразово становить орієнтовно 8 годин. Час, витрачений в даному випадку, має обліковуватись в межах норм часу, що витрачається на виконання безпосередніх фахових обов'язків.

Показниками результативності регуляторного акта є:

1) обсяги об'єктів регулювання будь-якого походження щодо яких здійснюються фітосанітарні процедури;

2) кількість виданих фітосанітарних та карантинних сертифікатів;

3) кількість зразків об'єктів регулювання, відібраних для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів).

IX. Визначення заходів, за допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися шляхом аналізу даних відповідно до встановлених показників результативності Держпродспоживслужби.

Базове відстеження здійснюватиметься через один рік після набрання ним чинності, але не пізніше дня з якого почнеться повторне відстеження, шляхом моніторингу статистичних даних з боку Держпродспоживслужби.

Повторне відстеження здійснюватиметься не пізніше ніж через два роки з дня набрання чинності регуляторним актом шляхом порівняння статистичних даних з боку Держпродспоживслужби.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження, шляхом порівняння показників із аналогічними показниками, що встановлені під час повторного відстеження.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – статистичні.

Для відстеження результативності будуть використовуватися дані, отримані за результатами моніторингу, що здійснюватиметься структурними підрозділами Держпродспоживслужби та її територіальними органами, фітосанітарними лабораторіями, а також дані Держстату та профільних асоціацій.

**Заступник Міністра
розвитку економіки, торгівлі
та сільського господарства України**

Сергій ГЛУЩЕНКО

_____ 20__ р.

Додаток 2
до Методики проведення аналізу
впливу регуляторного акта

ВИТРАТИ
на одного суб'єкта господарювання середнього підприємництва, які виникають
внаслідок дії регуляторного акта
в частині проведення фітосанітарної експертизи (аналізів)

Важливо наголосити на тому, що проєкт наказу не передбачає змін розміру платних послуг, які надаються Держпродспоживслужбою, органами та установами, що належать до сфери її управління, в частині карантину рослин. Реалізація проєкту наказу буде здійснюватися в межах існуючих видатків та не потребує додаткового фінансування з державного бюджету.

Розрахунки проводилися для суб'єктів господарювання, які ввозять на митну територію України товари за кодом згідно з УКТЗЕД 0805 10 20 00 (апельсини солодкі, свіжі) в частині проведення фітосанітарних процедур.

Умови проведення розрахунку:

об'єкт регулювання – апельсини (*Citrus sinensis*);

кількість зразків – 10;

кількість партій – 10;

вага партії – 182 тонни;

вид аналізу – проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) садивного та іншого рослинного матеріалу і ґрунту з метою виявлення шкідників;

кількість експертиз на рік – 10.

Поряд- ковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень:	x	x
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	x	x
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	x	x
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	x	x
5	Витрати на отримання адміністративних послуг		

(дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень:

5.1	Проведення огляду об'єктів регулювання вагою до 1000 кілограмів та за кожен наступну тисячу кілограмів	12 784 грн 60 коп.*	63 923 грн 00 коп.*
5.2	Інспектування контейнерів (7 контейнерів в одній партії, 10 разів на рік)	2 318 грн 40 коп.*	11 592 грн 00 коп.*
5.3	Проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) з метою виявлення шкідників (для 1 зразка підконтрольних об'єктів регулювання, 10 разів на рік)	913 грн 20 коп.*	4 566 грн 00 коп.*
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	x	x
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	x	x
8	Інше (уточнити), гривень	x	x
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень*	16 016 грн 20 коп.*	80 081 грн 00 коп.*
10	Кількість суб'єктів господарювання середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	140	140
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень*	2 242 268 грн 00 коп.	11 211 340 грн 00 коп.

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання**

Вид витрат	У перший рік	Періодичні (за рік)	Витрати за п'ять років	
Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо**	х	х	х	
Вид витрат	Витрати на сплату податків та зборів (змінених/нововведених) (за рік)		Витрати за п'ять років	
Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів)	х		х	
Вид витрат	Витрати на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із	х	х	х	х

веденням обліку,
підготовкою та поданням
звітності державним
органам (витрати часу
персоналу)

Вид витрат	Витрати на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Разом за рік	Витрати за п'ять років
------------	---	--	--------------	------------------------

Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо)	х	х	х	х
--	---	---	---	---

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи, тощо)	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси (за рік - стартовий)	Разом за рік (стартовий)	Витрати за п'ять років
------------	---	---	--------------------------	------------------------

Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних / обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо)	1 601 грн 62 коп.	х	16 016 грн 20 коп.	80 081 грн 00 коп.
---	-------------------	---	--------------------	--------------------

Вид витрат	За рік (стартовий)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
------------	--------------------	-------------------------------	------------------------

Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)	х	х	х
--	---	---	---

Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)	Витрати за п'ять років
------------	--	------------------------

Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу	х	х
--	---	---

* Вартість послуг передбачено постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 року № 1348;

** Розрахунок представлений для випадків, що відповідають умовам проведення розрахунку. Розрахунки проведені для визначеного об'єкту регулювання, 1 зразку, за визначеними видами аналізу, за умови 10 випадків фітосанітарних процедур на рік, вага однієї партії 182 тонни.

Додаток 3
до Методики проведення аналізу
впливу регуляторного акта

БЮДЖЕТНІ ВИТРАТИ
на адміністрування регулювання для суб'єктів великого і середнього
підприємництва

внаслідок застосування проєкту наказу в частині проведення
фітосанітарних процедур

Розрахунок витрат на адміністрування регулювання здійснюється окремо для кожного відповідного органу державної влади чи органу місцевого самоврядування, що залучений до процесу регулювання.

Державний орган, для якого здійснюється розрахунок адміністрування регулювання:

Держпродспоживслужба

Процедура регулювання суб'єктів середнього підприємництва (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання)	Планові витрати часу на процедуру	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата)	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати на адміністрування регулювання* (за рік), гривень
1. Облік суб'єкта господарювання, що перебуває у сфері регулювання	x	x	x	x	x
2. Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері регулювання, у тому числі: камеральні виїзні	x	x	x	x	x
3. Підготовка, затвердження та опрацювання одного окремого акта про порушення вимог регулювання	x	x	x	x	x
4. Реалізація одного окремого рішення щодо	x	x	x	x	x

порушення вимог
регулювання

5. Оскарження одного окремого рішення суб'єктами господарювання	x	x	x	x	x
---	---	---	---	---	---

6. Підготовка звітності за результатами регулювання	x	x	x	x	x
--	---	---	---	---	---

7. Інші адміністративні процедури (уточнити):	x	x	x	x	x
--	---	---	---	---	---

Разом за рік	x	x	x	x	x
Сумарно за п'ять років	x	x	x	x	x

* Вартість витрат, пов'язаних з адмініструванням процесу регулювання державними органами, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації та на кількість суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання, та на кількість процедур за рік.

Якщо державне регулювання передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу), необхідно визначити повний запланований річний бюджет нового органу (структурного підрозділу) ____ x 5 років = ____ гривень.

Порядковий номер	Назва державного органу	Витрати на адміністрування регулювання за рік, гривень	Сумарні витрати на адміністрування регулювання за п'ять років, гривень
x	x	x	x
x	x	x	x

Сумарно бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів середнього підприємництва	x
--	---